

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popodne, izvemski nedelje in praznike. — Inzerati do 300 petič Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Cerkvenem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Pred zaključkom lausanske konference Pogajanja o določitvi končne nemške odškodnine za reparacije — Konferenca bo bržkone zaključena že v torek

Lausanne, 2. julija. Na včerajšnji seji so skušali delegati držav upne prilagoditi predlog Nemčiji za končno odpravnino namesto deparacij v nekaterih točkah nemškimi željami ter ugotoviti podrobnosti. Razprava se je vršila predvsem o oblikah, ki naj bi jih Nemčija zalažila kot jamstvo pri banki za mednarodna plačila. Te oblike naj bi se obrestovale in izplačevale z dohodki nemških državnih železnic, gotovih industrij ter komunalnih industrijskih obratov, vendar pa šele po poteku splošnega plačilnega moratorija za dobo dveh ali treh let. Obrestna mera za te oblike se ni določila, vendar pa so državne upnice mnenja, naj bi se v pogodbo sprejela takozvana indirektna zaščitna določba, po kateri bi bili vezani upniki med seboj, da pokrijejo ostank ameriških terjatev iz vsote, ki bi jo plačala Nemčija.

Macdonald je izrazil včeraj upanje, da bo prišlo do skorajšnjega zaključka pogajanj in da se bo zaključna plenarna seja reparacijske konference mogla vršiti že v ponedeljek ali v torek. Urad konference je pričel z izdelavo političnih izjav, ki naj bi jih podali zastopniki udeležencev držav ob zaključku prvega dela lausanske konference.

V zvezi z vsem tem je poljski zunanji minister Zaleski včeraj poslal Macdonaldu kot predsedniku konference spomenc, v kateri opozarja poljska vlada na položaj v vzhodnih in srednjih evropskih državah, ki ga je treba zboljšati s splošnimi ukrepi za zagotovitev miru in gospodarske obnove. Nadalje zahteva poljska vlada v tej spomencu splošne ukrepe proti carinskim oviram v Evropi.

Francija zahteva 6 milijard

Pariz, 2. julija. Pariški listi pripisujejo včerajšnjim pogajanjem v Lausanni odločen pomen. Ministrski predsednik Herriot je zopet odpotoval v Lausanne. Njegova izjava, da je izid reparacijske konference odvisen od Nemčije, je bila v francoskem tisku sprejeta zelo simpatično. Stefan Lauzanne izjavlja v »Matinuu«, da vztraja Francija na zahtevi po končni odškodnini 6 milijard zlatih mark, dočim ponuja Nemčija samo 2 milijardi mark. Anglija pa zavzema srednje stališče in predlaga plačilo 4 milijard zlatih mark.

Herriot je pričel danes razpravljati z Macdonaldom o vprašanju plačila vojnih dolgov Združenim državam. Splošno mnenje je, da bo lausanska konferenca zaključena že prihodnji torek.

Herriot o sporazumu z Anglijo

Pariz, 2. julija. Na včerajšnji seji francoske vlade pod predsedstvom predsednika republike, na kateri sta ministrski predsednik Herriot in vojni minister Paul Boncour poročala o pogajanjih v Lausanni in Zenevi je ob koncu poudarjal ministrski predsednik Herriot, da obstaja francosko-angelski sporazum v bistvenih vprašanjih, namreč o zvezi med reparacijami in vojnimi dolгови ter o splošnem značaju pavšalne vsote, ki naj bi jo plačala Nemčija kot končno odpravnino za reparacije. Herriot je izrazil upanje, da se bo ta sporazum v kratkem razširil tudi na vse druge velike in male države upnice.

Italijansko mnenje

Rim, 2. julija. V tukajšnjih merodajnih krogih smatrajo, da se je položaj v Lausanni znatno zboljšal. Kljub nemški zahtevi, naj iz versailleske pogodbe odstranijo vse določbe, ki zapostavljajo Nemčijo pred drugimi veličinami, sodijo, da je pristane Nemčije na finančne žrtve za likvidacijo reparacijskega vprašanja posebne važnosti za uspeh lausanske konference. Zahteva nemške vlade, naj Nemčija postane enakopravna z ostalimi veselimi, je izključno načelnega političnega značaja in ne more ovirati pogajanj, ki so v teku in ki se nanašajo na definitivno ureditev reparacijskega vprašanja. »Tribuna« poroča, da se sporazum z Nemčijo o likvidaciji reparacij že izdeluje. Vsota, ki naj bi jo Nemčija plačala, ko bi se njene gospodarske razmere zboljšale, naj bi znašala 5 do 6 milijard zlatih mark. Ta vsota bi bila razdeljena tako, da bi bržkone en del, približno 2.5 milijard zlatih mark, dobile države, ki so imele čisti saldo od reparacijskih prejemkov, dočim bi drugi del vsote bil uporabljen za plačilo vojnih dolgov evropskih držav Ameriki.

V Lausanni trdijo, da sta Macdonald in Herriot že prešla obvestilo iz Washingtona, da je ameriška vlada pripravljena revidirati za prvi čas pogodbo o ureditvi vojnih dolgov. Te revizije se bo izvršila na podlagi

plačilne sposobnosti posameznih držav dolžnic. Sedaj je treba še urediti odnose med sporazumi, ki jih bodo bivše zavezniške države sklenile z Nemčijo, in sporazumi, ki jih bodo morale skleniti z Ameriko o ureditvi svojih vojnih dolgov. Vprašanje je, ali bo vsota, ki jo bo Nemčija dala za likvidacijo reparacij, zadostovala evropskim državam, da bodo uredile svoje vojne dolgove Ameriki. Za primer, ako Amerika ne bi znižala svojih terjatev na vsoto, ki bi jo evropske države dobile od Nemčije, se pojavlja vprašanje, ki ga je treba že sedaj rešiti, ali bodo morale presežek plačati Ameriki njene evropske dolžnice ali pa se bo moralo upogovoriti zahtevati v Nemčiji. Vsekakor delajo v Lausanni za uresnitve velikega načrta, ki bi v svojem prvem delu uredil medsebojne odnose evropskih držav, kakor tudi njihove terjatve napram Nemčiji, dočim bi bil drugi del izdelan s sodelovanjem Amerike. Vprašanje je, ali bo Nemčija pristala, da se prvi del tega načrta veže z drugim delom, z

vprašanjem ureditve vojnih dolgov evropskih držav proti Ameriki. Fašistični listi pripisujejo veliko važnost sestanku Grandija s francoskim državnim podtajnikom Paganonom. O uspehu teh razgovorov se za sedaj ne more ničesar reči, vendar pa fašistični listi naglašajo, da po prihodu Herriota na vlado italijansko francoski odnosi niso več tako napieti, kakor so bili prej.

Podaljšanje kratkoročnih kreditov Nemčiji

London, 2. julija. Včeraj se je pričela konferenca bančnikov, na kateri bo rešeno vprašanje podaljšanja kratkoročnih kreditov Nemčiji. Na konferenci so zastopniki bančniki iz 12 držav. Angleške banke so zainteresirane pri kratkoročnih kreditih Nemčiji z vsoto 55 milijonov funtov. Pričakuje se, da bo konferenca sklenila, naj se kratkoročna posojila Nemčiji podaljšajo še za leto dni.

Nemčija ponuja sporazum Poljski? Predlaga internacionalizacijo poljskega koridorja, zahteva pa vrnitev Gdanska

London, 2. julija. »Daily Telegraph« poroča, da si prizadeva nemški državni kancelar Popen doseči popolno pomirjenje s Poljsko. Nemčija bi pristala na internacionalizacijo poljskega koridorja pod pogojem, da se vrne Nemčiji Gdansk. Poljska bi dobila v Gdansk enake pravice in ugodnosti, kakor jih n. pr. uživa Češkoslovaška v Hamburgu in Stettinu. Razen tega je Nemčiji mno-

go do tega, da pride do gospodarskega zblizanja med Nemčijo in Poljsko, ki bi prišlo do izraza zlasti v primeru podunavske gospodarske konfederacije. List zatrjuje, da je Popen stavil v Lausanni tozadevne predloge poljskemu zunanjemu ministru Zaleskemu ter predlagal, naj bi se takoj po lausanski konferenci pričela pogajanja med Poljsko in Nemčijo.

Balkanska konferenca za podpiranje dijakov

Včeraj je bila otvorjena v Sofiji balkanska konferenca za vzajemno podpiranje dijakov

Sofija, 2. julija. AA. Včeraj ob 11.20 je bila na svečan način otvorjena v veliki dvorani akademije znanosti balkanska konferenca za vzajemno podpiranje študentov. Konferenco je otvoril prosvetni minister Muravjev, ki je v svojem govoru orisal pomen konference, katere naloga je najti načine in sredstva za čim tesnejše mesebno spoznavanje akademskih mladine blakanskih držav. Na koncu svojega govora je minister Muravjev pozdravil delegate tujih držav in jim želel dosti sreče in uspehov pri njihovem delu.

Nato je delegacije pozdravil v imenu sofijske univerze rektor univerze Filov in profesorja Bobčev in Danailov. Za predsednika konference je izvoljen prof. dr. Kočnik, za častnega predsednika pa prosvetni minister Muravjev. Za člane predsedstva so izvoljeni prof. Danailov za Bolgarijo, prof. Djaja za Jugoslavijo, prof. Bokuc za Rumunijo in prof. Sfolos za Grčijo. Za tajnika konference je izvoljena gđe. Tatjana Kirikova.

Po izvolitvi predsedstva je prof. Kočnik obširno pojasnil namen konference ter postavil vprašanja, ki jih mora konference rešiti.

Svečane otvoritvene konference so se udeležili zastopniki mednarodne univerzitetne vzajemne pomoči, zastopnik kralja, profesorji sofijske univerze, člani diplomatskega zbora, mnogi bližji ministri in druge ugledne osebnosti.

Opoldne je bil delegatom konference na čast prarejen banket.

Popoldne je konferenca izvolila odbore, ki bodo imeli med drugimi vprašanja rešiti tudi te probleme:

1. problem siromašnih študentov, 2. problem bolnih študentov, 3. problem prevelikega števila študentov na univerzah, 4. razmerje študentov nasproti kmetstvu prebivalstvu.

Jugoslovensko delegacijo na tej konferenci tvorijo šef delegacije prof. Djaja in člani prof. dr. Kočnik, docent Vladeta Popović in dr. Sretenović.

Šanghaj naj postane svobodno mesto

Japonska za sklicanje konference o ureditvi položaja v Šanghaju

Šanghaj, 2. julija. AA. Japonske čete so končale evakuacijo kitajskega ozemlja okoli Šanghaja.

S tem pa problem glede inozemskih koncesij še vedno ni rešen, in lokalni listi posevečo dolge članke vprašanju ureditve statusa velikega in kompleksnega šanghajskega mesta. Nekateri listi predlagajo, naj postane Šanghaj svobodno mesto. V zvezi s tem se kaže živo zanimanje za to, naj bi se sklicala konferenca za okroglo mizo, ki naj bi uredila vsa viseča vprašanja med inozemskimi koncesijami in kitajsko vlado.

Stališče Japonske v tem vprašanju je jasno. Japonska vlada je odločno za to, naj bi se vršila taka konferenca, zahteva pa, da ne bi razpravljala o ničemer drugem kakor samo o Šanghaju in ne bi smela razpravljati o celotnem problemu kitajsko-japonskega razmerja. Tokio se je informiral, kako o tem mislijo veselice, in ne taji, da bi bilo japonski vladi zelo ljubo, če bi se uredilo vprašanje šanghajskega statusa.

Tudi Kitajska ne bi bila nasprotna taki konferenci želi pa, da bi pri tem prišel na dnevni red ves kompleks vprašanj, ki vise med njo in Japonsko z drugimi besedami Kitajska bi hotela, da bi se pri tej priliki

uredilo v njeno korist tudi mandžursko vprašanje.

Slika je torej ta, da si obe stranki želita sklicanje take konference, divergence so le v tem, o čem naj bi konferenca razpravljala.

Polet »Zeppelina« v London

London, 2. julija. AA. Danes popoldne pride v London nemški zrakoplov »Graf Zeppelin« in bo pristal na letališču Hansworth. Ker na letališču nimajo pristajališkega jambora, bo moral zrakoplov držati oddelek vojaštva. Razen tega bo pomagalo še tisoč skavtov. Ki pridejo v petek v Hansworth in bodo prebili konec tedna v šotorih. Zrakoplov bo vzel na krov nove potnike in bo nato 24 ur letel nad Anglijo in Škotsko.

Borzna poročila.

INOZEMSKA BORZE.
Curih: Paris 20.14 in pol, London 18.28, Newyork 511.75, Bruselj 71.25, Milan 26.16, Madrid 42.20, Amsterdam 207, Berlin 121.70, Sofija 3.72, Praga 15.19, Bukarešta 2.05.

Naša trgovina s Češkoslovaško

Občni zbor češkoslovaško-jugoslovenske zbornice

Praga, 2. julija. Pod predsedstvom ravnatelja ing. Dvořačka in ob navzočnosti našega poslanika v Pragi dr. P. Grisogona, predstavnikov oblasti, gospodarskih korporacij in številnih gostov se je vršil v četrtek v Pragi občni zbor Češkoslovaško-jugoslovenske gospodarske zbornice. Zbornica je izdala skrbno sestavljeno letno poročilo, v katerem so objavili članke o gospodarskih stikih med Češkoslovaško in Jugoslavijo predsednik zbornice ing. Dvořaček, poslanik dr. Grisogono, češkoslovaški poslanik v Beogradu dr. Flider, ravnatelj zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu dr. Tomičič, šef Centrokooperativa ing. Klindera, posl. J. Šeba, dr. Štanger, viš. ravnatelj E. Lustig, podpredsednik praške trgovske zbornice dr. Oberthür, član zagrebške zbornice dr. Bičanec itd. Letno poročilo prinaša tudi obsežen pregled zunanje trgovine med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

Češkoslovaški izvoz v Jugoslavijo se je zmanjšal lani v primeri s predlanskim letom po češkoslovaški statistiki za 688.3 milijonov Kč (za 45%) in je nazadovno relativno bolj kakor izvoz v vse druge države. Pri tem je pa treba upoštevati, da

je bil češkoslovaški izvoz v Jugoslavijo predlanskim izredno velik. Po naši statistiki se je pa zmanjšal češkoslovaški izvoz v Jugoslavijo za 352.3 milijonov Din (za 28.8%). Nazadovanje češkoslovaškega izvoza v Jugoslavijo ima svoj naravni izvor v splošnem gospodarskem položaju na svetu, ki pritiska tudi na Jugoslavijo, tako da je kupna moč prebivalstva močno padla.

Po češkoslovaški statistiki se je znižal izvoz Jugoslavije na Češkoslovaško lani v primeri s predlanskim letom za 54.2 milijona Kč (za 12.3%), dočim je nazadovno po jugoslovenski statistiki za 187.5 mil. Din (za 24%). Položaj jugoslovenskega izvoza na Češkoslovaško se je torej lani absolutno in relativno zboljšal. Češkoslovaška postaja važen odjemalec jugoslovenskih poljedelskih pridelkov, saj je bila lani takoj za Italijo, ki je vedno na prvem mestu in je odpadlo na njo okrog ena četrtnina jugoslovenskega izvoza. Češkoslovaška je največji odjemalec jugoslovenskih poljedelskih pridelkov, zlasti pšenice, koruze in tobaka. Češkoslovaška pa izvažna v Jugoslavijo samo industrijske izdelke.

Stavka delavcev pri regulaciji Ljubljanice

Ljubljana, 2. julija.

Pri regulaciji Ljubljanice je bilo doslej zaposlenih okrog 400 delavcev, ki so delali v dveh izmenah po 9 ur na dan, ena skupina od 3. do 12. in druga od 12. do 21. Poglavljanje struge je naporno delo, že kopanje samo na sebi, razen tega pa tudi smrad ne vpliva prijetno na razpoložene delavce, ki je zlasti neznošen ob vročih dneh in tudi zvečer, ko se menjava temperatura, kar puhti od brozge. Delavci se ne morejo dobro hraniti, večinoma žulijo le suh kruh, tako naporno delo v strugi pa zahteva mnogo odpornosti in svežih sil.

Delavci niso bili zadovoljni s plačo, zdi se jim premalo 3 do 3.50 Din na uro in včeraj opoldne je nenadoma izbruhnila nevolja med njimi ter so sklenili, da ne primejo več za lpoate, dokler jim ne bodo zvišali plače na 4 Din na uro in skrčili delovnega časa na 8 ur. Popoldne je res delo popolnoma zastalo, delavci so složno in mirno začeli stavkati. Zahtevali so naj podjetje ugotovi njihovim zahtevam, podjetje jim je pa baje ponujalo samo 5 par poviška na uro. Nekateri so zahtevali, naj jim podjetje izplača predujem, ker tudi stavkajoči delavci morajo jesti. Predujem pri stavbnih podjetjih ni predplačilo za delo, ki ga delavec še ni opravil, temveč plačilo za že storjeno delo, a pred občajnim plačilnim dnevom, ko plačujejo navadno za 14 dnevno delo nazaj. Podjetje ni hotelo izplačati predujma, kot izjavljajo delavci, pač pa je bilo pripravljeno izplačati vsakega delavca ter ga odpustiti. Večina delavcev pa seveda računa še vedno s tem, da bodo delali, ko se ugoti njihovim zahtevam.

Davi je bilo precej stavkokazov, delalo je okrog 70 delavcev, baje precej novincev, saj je zdaj povsod dovolj brezposelnih, ki so pripravljeno delati pod vsakim pogojem. Druga skupina, ki bi morala začeti delati opoldne, je sklenila, da ostane slozna ter da še ne začne delati.

Upati je, da se bo spor gladko poravnal, saj bo podjetje nedvomno uvidelo, da so bile dosedanje mezde res nizke in da mu je samemu v škodo, če so delavci plačani tako, da se premalo hranijo, ker lačen pač nihče ne dela z veseljem.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 2. julija.

Tatvine koles se vedno bolj množijo, vsa svarila in številni primeri ne zaležejo, ljudje so še vedno preveč brezskrbni in neprevidni. Policiji so bile zopet prijavljene štiri tatvine koles, ki so bile izvršene včeraj. Okradeni so bili kolar Turšič Fr., poštni uslužbenec Jazbinšek Jčže, ključ. vajenec Vovk Milan in hlapec Aubel Jakob. Večina ukradenih koles roma na deželo, kjer jih predelajo in je vsaka sled izgubljena. Policija namerava na cestah, ki vodijo iz mesta, izvršiti posamezne preglede in bo ustavila vsakega kolesarja, ki se bo vozil iz Ljubljane. Seveda bodo pri tem prizadeti mnogi poštenjaki, vendar je policija k temu koraku prisiljena.

Trgovki Julki Mumik z Glinca je bila na Vodnikovem trgu iz košare ukradena ženska ročna torbica, v kateri je imela 220 Din in razne listine. — Uradniku Igu Lavčiču je nekdo z halkona stanovanja v Suvojnonski ulici odnesel posteljno odejo. — Zakonski par G. z Viča jo je mahnil na prepovedan ribolov. Na lovišču krojača

Gorjupa Franca na Glincah je v Malem grambru trosil v vodo neki prašek, ki je obambljal ribe, da jih je z lahkoto zajemal z roko. Zakonski par je zaslužil posestnik ribolova in ga izročil policiji. — Zandarmarijska patrulja iz Vevče je v hribih okoli Device Marije v Polju zajela po dolem brezuspešnem iskanju cigana Colariča, begunca iz Avstrije. V njegovem brlogu so našli zakopane tri vojaške karabinke, od katerih je bila ena predelana za lov na divjačino, in velik avtomatičen samokres, s katerim je ogrožal kmete. Colarič je bil za vsa okolice velika nadlega in znan divji lovec.

Živilski trg premajhen

Ljubljana, 2. julija.

Doslej je bil sicer živilski trg že nekaj časa ob tržnih dneh vedno zelo dobro založen in dobro zaseden, davi je pa bil dovoz živil tako živahen, da je bil tržni prostor že skoraj premajhen. Ob 8. je bilo že toliko živil, da so bile cele vrste brez tržnih miz. Delavci sicer pripravijo mize pred tržnimi urami, toda vedno premalo, danes pa je miz tudi primanjlovalo. Kmetje pač krvavo potrebujejo denar in cela predmestja živijo od prodaje na živilskem trgu. Poleg tega se pa tudi naše saltno predmestje, Trnovo, še širi ter je vedno več zelenjadnih vrstov.

Na kokošem trgu so se gospodinje prav tako gnetle okrog piščancev kot vedno. Jajc niso kupovale, ki jih lahko kupiš 20 za 10 Din, treba je pa seveda nekoliko barantati. Piščanci so pa tem bolj dragi. Par izpod 30 Din je samo kup perja. Kmetica je trdila, češ, da so na perutninarski razstavi na vselejmu prodajali putke celo po 1000 Din in da so torej njeni piščanci naravnost zastojni.

Na zelenjadnem trgu je bila ogromna izbira vseh vrst zelenjave in sočivja. Prekupčevalci iz južnih krajev skrbje, da je trg dobro založen z zdaj s pridelki, ki bi sicer pršli na trg šele jeseni. Tako je trg založen že z zeljnatiimi glavami. Pri nas zdaj še komaj sade zelje, na trgu ga pa že lahko dobiš kg po 5 Din. Dovolj je tudi kumar, kg po 5 Din, stročjeja fižola tudi po 5, prekupčevalci imajo skoraj vse po 5. Prodajali so tudi že buče, kg po 4 Din in papriko, komad po dinarju, češ, da je okrogla cena. Trnovčanka je pa pripeljala že lepe cvetače, ki so pa seveda še precej drage, komad po 6 do 8 Din. Grah so ponujale po 3 Din kg in tudi novi krompir po isti ceni, ki ga je bilo zelo mnogo.

Na sadnem trgu, ki je bil tudi popolnoma zaseden, je bilo jagod, lahko rečemo na vagono, črešnje je pa prodajala samo ena kmetica, zato pa tem dražje, kg po 6.50 Din. Prekupčevalci jih več ne prodajajo, ker bosanski jih več, primorske pa prodajajo le branjevke, kg po 12 do 14 Din. Črešnje se torej Ljubljančani letos ne bodo nazobali do sitega. Sicer jih pa ne pogrešajo preveč, ker je tem več jagod, ki so, razmeroma poceni, rdeče liter po 4.50 do 5 Din, borovnice pa po 2 Din. Pogrešamo tudi gob. Kmetice jih najbrž daje suše kot bi prodajale sveže. Če so gobe malo črvice, nič ne škoduje, če jih posušiš, težko jih je pa prodati na trgu. Jurčke so prodajale merico po 5 Din. Gobe so bile kmalu razprodane, pa tudi z drugimi živili so se gospodinje dobro zalagale. Po prvem se namreč želodci razširijo sami od sebe, potem se pa krčijo točno po kolerdarju.

Od vzorca do tkanine

Izredno zanimiva razstava državne tekstilne šole v Kranju

Kranj, 1. julija. Razstava tekstilne industrije v naši banovini in v državi. Zgodaj se je že pokazalo, kako potrebna bi bila v mestu strokovna tekstilna šola, ki bi nam dala izvežbanih domačih strokovnjakov. Končno se je posrečilo mestni občini, da je v soglasju z oblastmi in domačimi tekstilnimi podjetji omogočila, da se je pričel pred dvema letoma redni pouk. Šola vodi ravnatelj g. dr. ing. Franjo Kočvar, ki se je izobrazil v tekstilni stroki v inozemstvu. Poleg tekstilne šole v Leskovcu je to pri nas edini zavod te vrste.

Letos so absolvirali šolo prvi učenci. Bilo jih je 16 v II. letniku. Vsi so bili pripuščeni h končnemu izpitu, ki ga je 7 učencev prestalo z odličnim, 3 s prav dobrom, 4 pa z dobrim uspehom, dva sta bila odklonjena za 3 mesece. Tekstilna industrija se že zanima za absolvente. Ravnateljstvo je dobilo ponudbe ne samo iz Kranja, temveč tudi od drugod (St. Vid, Varaždin itd.). Zal morajo skoraj vsi k vojakom. Absolventi so v prvi vrsti namenjeni za tehniške uradnike v tekstilni industriji. Ze v šoli so se začeli specializirati; nekateri bodo dobri mojstri, drugi dobri manipulanti. Še bolj jih bo izučila praksa.

Šola je priredila letos izredno zanimivo razstavo, ki je bila slovesno otvorjena na Vidov dan ob navzočnosti zastopnikov oblasti, tovarn in občine. Razstava hoče predvsem podati v sistematični obliki metodo strokovnega pouka na šoli. Zato je prav, da tolmalčno obiskovalcem razstave absolventje in strokovni učitelji vse posebnosti, ki jih sicer ni mogoče razumeti. V tem je namen razstave, ki ji ne gre samo za vnanji efekt.

Ze pri dekorativnem risanju lahko opazi skrbno metodo dela. Učenci, ki jih izbirajo pri sprejemu v šolo po posebnih psihotehniških metodah, rišejo prvo uro, kar hočejo, da pokažejo svoje znanje. Potem jih pa že uklenejo v sistematično delo. Najprej rišejo samo črte in kombinacije črt, pozneje začno tudi z barvami. Vse to je prostoročno risanje. Polagoma črte in barve privedejo učence do tega, da začno sestavljati vzorce. Iskanje in izpo-

polnjevanje vzorca je najvažnejši princip. Ščasoma začno učitelji pasiti tudi na zunanjo obliko. Učenci delajo popolnoma samostojno, brez predlog, kar je najpomembnejše. V starih tekstilnih šolah imajo še sedaj cele akvarije, da učenci stilizirajo po prirodnih vzorcih. Te vzorce morajo znati učenci uporabiti tudi v praksi. Vedeti morajo kak material in v osnovi in votku in kako tkanje in vezavo zahteva vzorec.

V II. letniku se prične že s tehniko jacquardskih tkanin. Učenec mora prenesti vzorec na posebno karto, ki je neke vrste šablona v tkalnem stroju. Nekateri vzorci so uporabni takoj za tisk. Razstavljeni so zanimivi vzorci za robce in preproge. Vzporedno z dekorativnim gre strokovno risanje. Na kariznem papirju se učijo delati črte in kroge v vseh različnih smereh. Izdelujejo tudi prereze skozi tkanino. Razstavljeni so tudi zvezki najrazličnejših vezav (atlas, pliš, damast, gobelin). Posebno je zanimiva dekompozicijska tkanin. Na podlagi kosa tkanine, ki ga učenec dobi, mora določiti material, gostoto in votku in v osnovi, številko preje, vezavo in apreturo. Pokazati mora, da zna tkanino tako narediti, kakor mu je predložena. Vedeti mora natančno, kakšne stavbe bo uporabljal in kako bo napravil jacquardske karte.

Razstavljeni so tudi izdelki, ki so jih izvršili absolventje. Tu vidimo različne vrste brisač, odej, sukna, platna in dekoracijskih tkanin. Končno si lahko ogledaš najrazličnejše tekstilne surovine: lan, bombaž, umetno in pravo svilo (iz Novega Sada) in volno. Eden izmed učencev je izdelal zelo skrbno pregleden zemljevid tekstilne industrije v Jugoslaviji, drugi pa je sam sestavil male ročne stavbe, s katerimi je izdelal najrazličnejše tkanine.

To bi bil kratek pregled te res zanimive razstave, ki bi si jo moral ogledati vsak naš človek, da bi znal spoznavati in preценiti vse delo, ki je potrebno, da pride tkanina izdelana iz stroja. Vodstvu šole, ki je v zelo dobrem razmerju z našimi tovarnami, želimo tudi v bodoče tako uspešnih uspehov, kakor jih je pokazalo s to razstavo.

Razgibano sportno življenje

Dvodnevno gostovanje dunajskega Rapida Rapid bo igral drevi ob električni razsvetljavi s Primorjem, jutri pa z Ilirijo

Rapid, najpopularnejše moštvo Dunaja, igra dva dni v Ljubljani. Z njegovim imenom je tesno zvezana zgodovina dunajskega nogometa, od vsega početka je pripadal eliti avstrijskih klubov. Moštvo je prispelo v četrtek zvečer v Ljubljano. Na kolodvoru so ga sprejeli poleg predstavnikov Ilirije in Primorja tudi zastopniki NKP ter podpolkovnik Jaklič, ki je častni član Rapida. V Ljubljani je prispelo pod vodstvom funkcionarja Hieratha in trenerja Bauerja 13 igralcev. Nastanjeni so v hotelu Štrukelj. Takoj po večerji so se podali k počitku, davi ob 8. pa so se z avtobusom odpeljali na Bled. Vrnili se bodo drevi za časa večerje.

Moštvo sestavljajo sami mladi fantje, večina njih ne presega 21. leta. Prvi vtis, ki ga dobijo pri razgovoru z njimi, je železna disciplina. Slepo se pokoravajo željam trenerja Bauerja, ki skrbi zanje prav po očetovski. Bauer sam je bivši igralec Rapida in je bil še pred leti najpopularnejši nogometaš Dunaja. Zaradi neopredeljive tehničnosti so ga primerjali z najboljšimi angleškimi profesionalci. Za časa njegovega igranja je Rapid dosegel višek svoje moči, takrat je bila postavljena baza za tipično Rapidovo igro, ki jo moštvo goji še danes. Predvsem se je gledalo, da je bil napad sestavljen iz sijajnih strelcev in tako najdemo tudi danes v njihovi napadalni formaciji na obeh zvezah dva bombardierja, ki skoro ne najdeta primere. Weselik v desni zvezi je strah slahernega vratarja. Binder na levi ga v tem pogledu še presega. Najsvetlejša točka moštva pa je reprezentančni centerhalf Smitik, igralec izrednih sposobnosti.

Rapid je v sredo igral v Zagrebu z Gradjanskim in je sigurno zmagal s 3:0. Predno je prišel v Jugoslavijo, je absolviriral turnejo po Poljskem, kjer je postavil rekord, ki ga zmore je moštvo železne kondicije: tekem 9 dni so odigrali 6 tekem in dosegli 5 zmag in 1 neodločen rezultat s skupnim scorem 25:8. To je najboljši dokaz, da more moštvo izdržati tudi najhujše napore. Jasno je, da nimata oba njegova ljubljanska nasprotnika prav nobenega izgleda na zmago. Namen ljubljanskih privediteljev je bil le, da omogočijo svojim igračem dober trening in jim dajo priliko, da se nekaj nauče. Več takih tekem in naša moštva bodo nastopala v državnem prvenstvu mnogo bolj pripravljena, kot so sedaj.

Drevi nastopi Rapid proti Primorju v nočni tekmi. Za nas pomeni tekma pri električni razsvetljavi prvovrstno senzacijsko, ki bo privabila mnogo gledalcev. Gosti nastopijo v postavi Raftl, Pechač, Cejka, Wagner, Smistik, Skumal, Schener, Weselik, Seiter, Binder, Vtlačil. V postavi manjkata reprezentančni branilec Schramseis in vodja napada Kaburek, ki radi poskodb ne moreta nastopiti. V nedeljo bo Binderja zamenjal Luef, alround igralec, ki je enako dober kot branilec, krilec oz. napadalec. Znan je kot izborni tehničar in ga stalno najdemo v avstrijskih reprezentancah. Ilirija bo poslala v boj svoje naimočajše moštvo in bo skušala saj nekoliko izbrusiti neugoden vtis, ki ga je zapustila pri zadnjih nastopih. Prva tekma se bo vršila na igrišču Primorja, druga pa na igrišču Ilirije.

Zanimivosti iz življenja profesionalnih nogometašev

Iz pogovora z veselimi Dunajčani, člani Rapida

Ljubljana, 2. julija. Danes in jutri gostuje v Ljubljani znamenito profesionalno moštvo dunajskega Rapida. Naš sodrudič je izbral ugodno priliko, da jih je obiskal in se razgovarjal z njimi o njihovem življenju ter je dobil prav zanimive podatke.

Dunajčani so že po naravi veseli ljudje. Ako poslušas Dunajčana, se boš počelo zabavati, pa naj ti pripoveduje še tako žalostno zgodbo. Prav radi zapravljajo, kar se izraža tudi v njihovem sportnem delovanju. Dunajska nogometna šola je znana po vsem svetu zaradi svoje duhovitosti, v vsaki potezi se vidi mentaliteta Dunajčana. Tu se vrste rafinirani domisleki, ki nasprotnika naenkrat postavijo šah-mat, seveda je pri tem potrebna precejšnja porcija znanja, misli ni tako lahko izpremeniti v realnost. Rapidovi igralci so večinoma zelo mladi, 21 let je njihova povprečna starost. Ogromna večina izhaja iz nižjih slojev in goje nogomet že iz rane mladosti. S 15. letom so že postali profesionalni in nimajo prav nobenega drugega opravka. Vsa njihova miselnost in vse njihovo življenje se vrti okoli nogometa, žoga je njihov bog. Jed jim je predpisana, gorje, da bi se kdo vpiljanil, solidnost je prvi pogoj dobrega nogometaša. Profesionalci se

prav dobro zavedajo, da njihova forma ne bo držala do konca življenja, prišel bo čas, ko bo telo popustilo in ne bo več zmoglo velikega nagona, ki ga zahteva nogometna igra. Ni čuda, da skušajo na vse mogoče načine čim dalje obdržati svojo formo, kajti s trenutkom, ko bodo prenehali igrati, bo tudi konec zaslužka. Zaradi tega je vsak njihov korak preračunan, profesionalci ti ne bo po nepotrebnem trtili moči.

Igralci Rapida ne izgledajo v obleki preveč postavno, nasprotno, zdi se ti, da so dokaj šibki. Kako si se zmotil! Kdor jih je v petek opazoval na Bledu pri kopanju, je mogel videti krasno razvite atletske postave — kiparju bi zaigralo srce, če bi videl te mišice. Vse to so si pridobili s smotrenim treningom. Trenirajo trikrat na teden. Prvi dan je na sporedu kondicijski trening, kdor ne izdrži najmanj 5 krogov na tekalnišču, sploh ne pride v poštev. Drugi dan je posvečen tehničnim vežbam: stoping, oddajanje žoge, igra z glavo, skakanje z vrvice in razne vaje, s katerimi se pridobi elastičnost in gibčnost. Tretjega dne igrajo polovico igre na dva gola. Ob vsaki nepravilnosti zaustavi trener igro in pokaže, kako je treba narediti. Na ta način si pridobijo tako kondicijo, da morejo brez

kakih posledic izdržati tudi tri zaporedne tekme.

Plače so razmeroma niske in znašajo mesečno 200 do 300 šilingov, kar je zelo malo, če pomislimo, da je treba mladi na prihranke za poznejšo dobo. Zvezniki, to so večinoma državni reprezentativci, dobivajo več, čeprav znaša maksimum dovoljene plače le 300 šilingov. Poleg plače prejmejo tudi posebne premije: za dobljeno igro 50, za neodločeno 30, za izgubljeno po 20 šilingov. Kadar so na turneji, dobijo še po 5 šilingov dnevno. Vsi izdatki na turneji se krijejo iz skupne blagajne. Plače niso pri vseh klubih enake, nižje plaščani klubi dajejo dosti manjše plače. Igralci so združeni v posebni uniji, ki ima svoj škodbeni in pokojninski fond. Unija pošilja na svoje stroške med počitnicami igralce na oditih v razna letna bivališča. Unija tudi posreduje pri prestopih iz enega kluba v drugega. V tem pogledu opravljajo izredno važno funkcijo tajniki unije Willi Pammer, bivši dolgoletni trener SK Ilirije.

Odborov funkcionar Rapida, g. Hierath, ki spremlja moštvo na turneji, je v svojem pripovedovanju omenil velike težave pri sestavljanju moštva. Domača publika zahteva vedno, da igrajo igralci z bleščicami imeni, čeprav to ni vselej v interesu kluba. Na ta način so zapostavljeni drugi, dostikrat boljši igralci, katerih se klub ne upa postaviti, ker se noče zameriti svoji publiki, ki vsakega novinca, če napravi le eno napačno potezo, takoj izžvižga in mu na ta način vzame veselje do igre. Zaradi tega je vodstvo prisiljeno, da sklene inozemska potovanja, na katerih nastopajo igralci, ki doma ne bi mogli. To je tudi glavni vzrok, da so navadno moštva, ki nastopajo na turnejah, znatno močnejša kot ona, ki tekmujejo doma. Rapid ima n. pr. napadalca Binderja, ki si je zaradi ene same slabe igre pridobil nenadno klubsko publiko, ki pa je najboljši strelac na Dunaju in je na poljski turneji zabil največ golov. Oboževanje slavni imen je prineslo klubom že mnogo nepotrebnih neuspehov in je zlo, ki ga skušajo klubi na vse načine odpraviti, vendar se jim to dosedaj še ni posrečilo. (Pri naših klubih bi mogel tudi marsikateri klub funkcionar o tej stvari zapeti lepo pesmico. Op. ured.)

Pred dirko na Ljubelj

MK »Ilirija« nam javlja, da se pri jutrišnji motociklistični gorski dirki na Ljubelj zapre dirkalna proga točno ob 9. uri dopoldne. Začetek dirk ob 10. uri dopoldne. Park-prostor za avtomobile na dvorišču g. barona Borna pri Sv. Ani, za motocikliste istotam na tenis-prostoru. Odredbam rediteljev se je najstrožje pokoriti.

Za občinstvo iz Ljubljane je najbolj prikladna zveza s turistovskim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane zjutraj ob 5.10 in prihaja v Tržič ob 6.51. Od kolodvorja v Tržiču do starta je poskrbljeno za avtobusno zvezo. Ker je pričakovati velike udeležbe iz Ljubljane, so lastniki avtobusov sklenili voziti k dirki po znižanem tarifu. Občinstvo se najtjuzo pripraviti, da ne hodi po njivah in travnikih. Avtomobilisti in motociklisti naj pa vozijo med Tržičem in startom z največjo previdnostjo. Na cilju vrh Ljubelja, kakor tudi pri Sv. Ani bo postrobljeno z bufetom.

Razdelitev nagrad se bo vršila takoj po dirki v restavraciji Ankele.

— Rapid (Dunaj) : ASK Primorje. Igrišče ASK Primorje, Dunajska cesta, ob 20.30. Od 19.30 naprej na igrišču koncert železničarske godbe »Sloga«. Predprodaja vstopnic do 18. v trgovini Ivančič, Prešernova ulica, in v trafikah Sever, Selenburgova ulica. V predprodaji samo numerirani tribunski in navadni sedeži ter navadna stojišča. Člani imajo le proti izkaznici o vplicani članarini, dijaki pa proti dijaški legitimaciji pravico do znižane vstopnine, ki jo dobe samo zvečer pri blagajni na igrišču. Na igrišču poslujeta dve blagajni: prva prodaja numerirane tribunske in navadne sedeže, članska in mladinska stojišča, druga pa navadna in dijaška stojišča. Cene: tribunski sedeži Din 25.—, navadni sedeži Din 20.—, navadna stojišča Din 15.—, dijaška in članska stojišča Din 12.—, mladinske vstopnice Din 8.—. Cene so nekoliko zvišane zaradi velikih stroškov za napeljavno razsvetljavo. Avobuspromet oskrbuje tvrdica Magister od 19.30 naprej s štirimi avtobusi nepretrgoma od postajališča pred kavarno Evropo do igrišča ASK Primorja. Včerajšnji polizkus razsvetljave je izborni uspeh!

— Rapid : Ilirija. Članstvo in ostalo občinstvo ponovno opozarjamo, da se dobe vstopnice — stojišča v predprodaji danes in jutri dopoldne v kavarni Evropa po zni-

žani ceni Din 12.—. V nedeljo dopoldne se prodajajo stojišča brez razlike po Din 15.—. Blagajne na igrišču se odpro ob 15.30. Opozarjamo ponovno vse posetnike tekem, da je po novih davčnih predpisih brez vstopnice strogo zabranjen vstop na igrišče. Do brezplačnega vstopa upravičeni dobe proste vstopnice pri prvi blagajni. Aktivni člani nogometne sekcije, za katere je določen vhod za garderobo, plačajo 2 Din, ako se izkažejo s klubsko izkaznico, iz katere je razvidno, da imajo poravnano vso članarino. Vstop za one, ki si nabavijo vstopnice v predprodaji, je pri prvem vstopu ob Ruski cesti. V prvi blagajni ob Ruski cesti se bodo izdajale proste vstopnice in stojišča, pri drugi blagajni pa tribunski in ložni sedeži. Postajališče za osebe avtomobile je na malem igrišču, za avtobuse in vozove s konjsko vprego pa ob desni strani Ruske ceste. Občinstvo in članstvo prosimo, da se točno ravna po teh navodilih.

— SO. Zvezda (Kranj) : Ilirija. Propagandna pokalna tekma med družinama kranjske Zvezde in Ilirije se odigra jutri dopoldne ob 11. uri na igrišču Ilirije, in sicer brez vstopnine. Kot predigra te zanimive hazenske tekme se vrši prijateljska nogometna tekma med izvrstnim juniorstvom timom Ilirije in enim ljubljanskih klubov, Predigra prične ob 9.30.

— SK Ilirija. Nastop rediteljske in blagajniške službe je pri jutrišnji tekmi točno ob 15. uri. Za blagajniško službo so določeni gg.: Medic, Pevalček I., Habič, Babšek, Baltezar. Na rediteljsko službo se opozarja lahkoatletična sekcija, ki mora postaviti 8 starejših rediteljev. Hazenska sekcija ima jutri dopoldne ob 11. uri pokalno tekmo proti kranjski Zvezdi. Igralce morajo biti s kompletno opremo ob 10.30 v garderobi. Postava družine je objavljena v garderobi.

MK »Ilirija« opozarja vse funkcionarje, ki imajo pri dirki na Ljubelj dodeljene funkcije, da se sestanejo točno ob 7. uri zjutraj na startu ob pristavi gosp. barona Borna. Odredbe vodje dirke bo treba najtjuzo upoštevati. Vodstvo dirke.

— I. Hrv. Motoklub, Zagreb, priredi danes motociklistično ocenjevalno vožnjo na progi Zagreb-Novovo mesto-Ljubljana-Kranj-Tržič. Udeležniki te vožnje bodo vozili skozi Ljubljano od 5. do 6. ure dopoldne. Kontrolna postaja bo pred kavarno »Evropa«. MK »Ilirija« prosi članstvo, da se v svrho dodelitve funkcij javi ob 4. uri v kavarni »Evropa«.

Stric iz Amerike

Film za pridobitnike in tiste, ki hočejo postati.

V malem nemškem gnezdu se dogaja čudovita dogodivščina in bog varuj, da bi te grozanske gospodarske razmere ali pa še celo moralo finančnih motogcev hoteli primerjati z našo skozjo in skozjo solidno, reino in pošteno Ljubljano. Saj vendar v Ljubljani nimamo Industrijske banke, ki je v konkuzi, da njen generalni direktor — sijajni in že znani debeluh Kurt Geron hrani v tresoru le svojo malico, ves svoj denar pa v — Švici. Zaradi poloma te banke, ki steptari javnost z vrtanjem za petrolejem, je suho in brez denarja vse mestece. Ob vse je tudi solidni trgovec Brandt — Hans Junkerman, ki ima za gospodarstvo talentirano soprogo — Ido Wüst in prelepo hčerko Katico — Hedy Kiesler, v njo je pa zateleban bančni uslužbenec, brihtna glavica Schmidt — Heinz Rühmann, Brandtov imajo strica v Ameriki in tega poštenjaka Hoffmanna, ki ga odlično igra ponižni, potrpežljivi ter v usodo vdani in v večni zadregi Hans Meier, povabijo iz Amerike, da bi mesto rešil s svojimi milijoni. Samo da bi dobil Katico, se reveža, ki mu je od vseh skromnih prihrankov ostal na potovanju le en sam cekin za 10 dolarjev, polasti prebrisan Schmidt ter ga s silo napravi za milijonarja. Mozička prisili, da ta svoj zadnji zlatnik da za napisitno piccolo, ki ga pride klicati na telefon. Schmidt govori z Londonom o ogromnih vrtnalnih strojih in jih s poti iz Amerike na Kavkaz dirigira v svoje mesto, pa že hiti hotelir kupovat ničvredne delnice falitne Industrijske, za njim pa nasedejo finančniki in vsa javnost. Vse takoj nalaga denar v Industrijsko in blagoslov bajnega kredita se razlije na mesto, ki bogati in bogati ter s pravilčno naglico zraste v vele mesto. Gozd vrtnalnih stolpov za petrolej se dviga v okolici, silna je industrija, povsod dosti deia in dobrega kruha, sploh zlata doba splošnega blagostanja. Srečno mesto vabi mogočca k odkritju spomenika odedeniku Hoffmannu, a prav tedaj pride iz Amerike terjatev, da ta mož v Ameriki ni mogel plačati niti bolnice. Preti mu aretacija, čeprav je sam vedno trdil, da nima

nič, česar pa ni nikdo mogel zvedeti, ker ga je imel Schmida vedno zaprtega ter ga je našemljenega za ameriškega milijonarja vodil na izprehod. Vse bi propalo, če bi prišla prevara na dan. Saj vendar ni treba denarja za bogastvo! Samo da je kredit, dosti dela in kruha! Tako preveri župana in odličnike mesta Schmidt in poštenjaki sklenejo, da mora revni Hoffmann postati prvi milijonar in mu odkrijejo spomenik. »Vedno sem bil pošten — pa mi odkrivajo spomenik,« tarna milijonar, vse ostalo se pa veseli s Schmidtom na četu, ki je po vseh mogočih komičnih zapletljajih iz lažnega zaročenca in lažnega sproga končno tudi postal pravi soprog svoje na skrivaj vanj zaljubljene Katicice.

Film je brez dvoma najzabavnejši, kar smo jih videli v letošnji sezoni, obenem pa sijajna satira današnjih razmer, močna izpodbuda k optimizmu in vesela tolažba v teh motnih časih. Smeh je pač najučinkovitejše zdravilo zoper kačo v žepu!

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sobota 2. julija, katoličani: Obisk M. D. Dragonama, pravoslavni 19. junija.

Jutri: Nedelja 3. julija, katoličani: Helijodor, Nada, pravoslavni 20. junija.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matia: Stric iz Amerike.
Kino Ideal: Temna pota
Rapid : Primorje ob 20.30 na igrišču Primorja.

PRIREDTIVE V NEDELJO

Kino Matia: Stric iz Amerike.
Kino Ideal: Temna pota.
Rapid (Dunaj) : Ilirija mednarodna nogometna tekma ob 18. na igrišču Ilirije.
Hermes : Primorje II, na igrišču Hermesa ob 9. dop.

DEZURNE LEKARNI

Danes in jutri: Bahovec, Kongresni trg 12; Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Hočevar, Ljubljana VII., Celovška cesta 34.

Ameriški rojaki so se zakasnili

Ljubljana, 2. julija dopoldne. Davi pri brzovlaku, ki prihaja ob 8.50 z Gorenjske v Ljubljano, je prav številno občinstvo čakalo na ameriške izletnike, zlasti pa na ameriške študente, pa jih ni bilo, ker se je nekje na Tirolskem ali pa še v Švici vnela os vagona, da niso hoteli brzovalka v Schwarzach-St. Veitu. Bena g. dr. Draga Marušič je zastopal njegov izseljeniški referent g. Fink, župana občinski svetnik g. Likozar. Zvezo izseljeniških organizacij in naš Narodni izseljeniški odbor predsednik g. dr. Joža Bohinjec in g. Kravos, drugih pa sploh ni bilo, ker so bili telefonično obveščeni o zamudi.

Na Jesenicah so ameriške goste pričakovala narodna društva s sokolsko godbo, župan g. m. pharm. Zabkar s obč. svetom, tajnik Zveze izseljeniških organizacij gosp. Travnica ter g. Milavec, zastopnik Cunard-Linie, ki je preskrbela prevoz in ima v rokah vse aranžma velikega izleta. Zaradi zamude pridejo Američani šele s osebnim vlakom ob 12.25 v Ljubljano in nadaljujejo popotovanje z osebnim vlakom ob 13.43 do Zidanega mosta, od tod se pa z brzovlakom odpeljejo v Zagreb, kamor prispob ob 17.50. Omeniti moramo pohvalno, da jim bo v Ljubljani ves čas igrala po-žrtvovalna železničarska godba »Sloga« brezplačno.

Izlet je pripravil Ameriško-jugoslovenski turistovski klub v Clevelandu ter pride v Ljubljano pod vodstvom g. Mihaljeviča iz Clevelanda 129 izletnikov, ki je med njimi tudi omladinska skupina 50 oseb. Ta skupina potuje kot gost naše države z Jesenic danes z ostalimi izletniki skozi Ljubljano v Zagreb, odtod pa v Beograd, Užice, Višegrad, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Cetinje, Sušak, Oguštin, Vohovinje, Karlovac ter konec meseca pride skozi Novo mesto v Ljubljano, odkoder si gre ogledat še naš Bled in Bohinj. Navedli smo le glavne postaje, med potjo si pa Američani seveda ogledajo tudi vse druge lepe kraje, našo morskobal in otoke, Plitvička jezera in druge lepote, kar bo gotovo mnogo pripomoglo k razširjenju slovesa naših lepih krajev v Ameriki in privabilo k nam še mnogo Američanov.

Hranilnica Dravske Banovine

prej Kranjska Hranilnica

Ljubljana, Knaflijeva ulica 9

Za vloge jamči Dravska banovina z vso svojo davčno močjo in vsem svojim premoženjem.

NAJVARNEJŠA IN NAJBOLJŠA NALOŽBA DENARJA

Drugi nebotičnik v Ljubljani

Kakšna bo palača, ki jo gradi pokojninski zaklad Hramilnice dravske banovine v Gradišču

Pred dobrimi štiri najstniki dnevi smo sicer že precej obširno opisali mogočno palačo, ki jo gradi pokojninski zaklad Hramilnice dravske banovine v Gradišču, vendar se je pa poslopje v tem kratkem času tako zelo izpremenilo, da bi občinstvo gotovo rado čitalo, kakšen bo pravzaprav ta drugi ljubljanski nebotičnik.

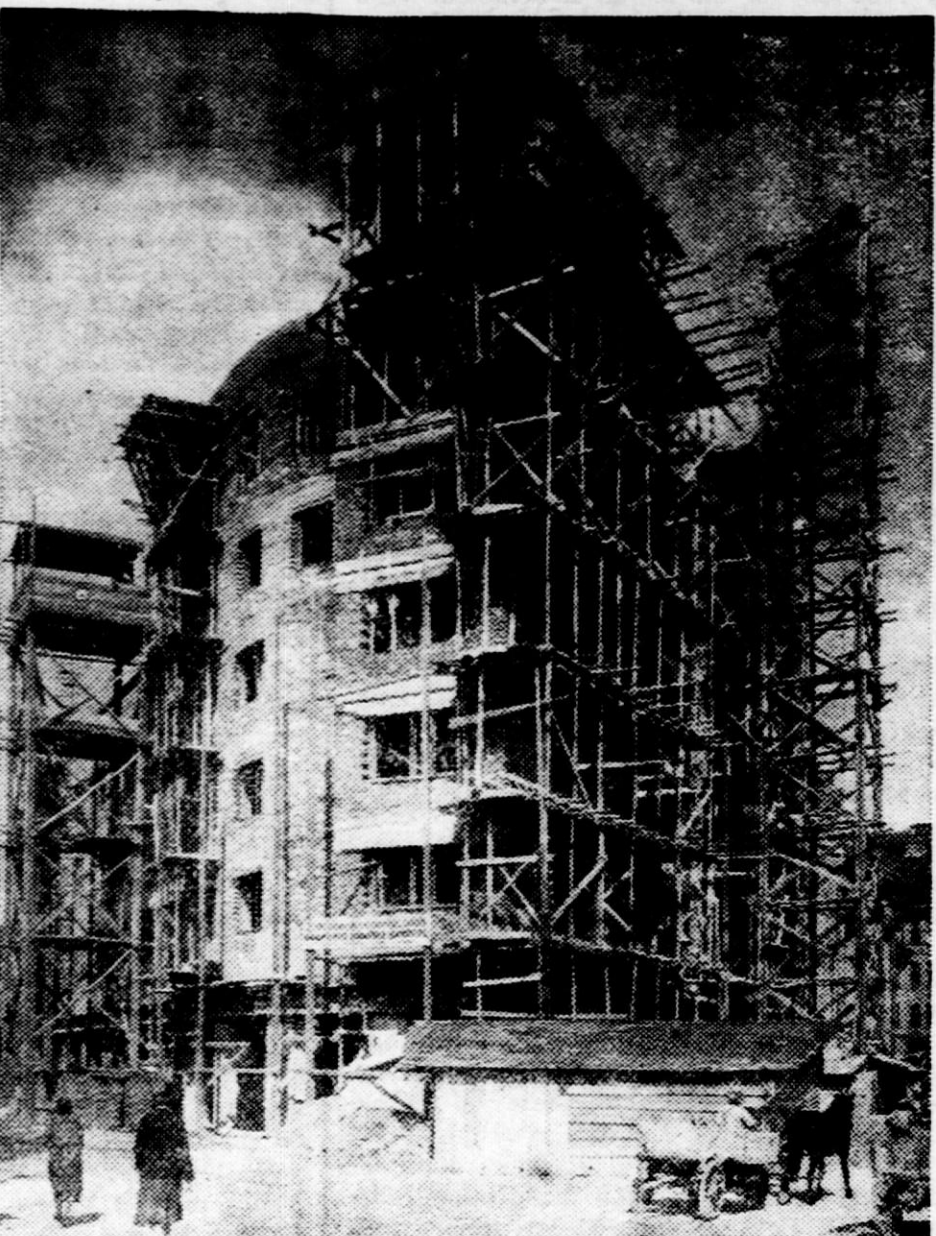
Nad svojo nizko okolico novo poslopje v resnici deluje kot nebotičnik. Pokojninskega zavoda od visoki gmoti ljubljanske kreditne banke in vseh novih palač, ki so jih zgradili pokojninski zavodi in drugi zavodi ter privatniki, čeprav je nova stanovanjska hiša med Gregorčičev in Igriško ulico le nekaj nad polovico toliko visoka kot naš ponosni prvi nebotičnik. Streha glorijske nad V. nadstropjem je namreč 33,60 m nad cesto, a nad njo se dviga še drog za zastavo več metrov visoko, pozlačena konica droga na nebotičniku je pa natančno 70 m visoko nad cesto, a zgornji rob tempeljčka na nebotičniku dosega 61 m. Razlika med poslopjem in okolico je pri tem tako očitna in učinki, da tudi novo visoko zgradbo v Gradišču upravičeno imenujemo s pomembnim imenom nebotičnika, ki je tako naglo zrasel iz klasičnih tal stare Emone.

Silno težka je bila naloga, kako brez močnih disonanc priključiti novo zgradbo k stari hranilnični stanovanjski hiši, ki so se na njej morali nemški arhitekti prav posebno potruditi, da so na njej razstavili vso kičarsko dumajsko očiščeno in drobnarijo. Zaradi te slaščičarske in namizne drobnarije je bil arhitekt ing. Herman Hus skoraj prisiljen, da je v svojem načrtu fasado nove hiše poželil v I. nadstropju s celo vrsto kipov, ki bi jih bilo samo na pročelju v Gregorčičevi ulici kar poln tucat, kar smo zadnje videli na naši sliki, vodja stavbe arhitekt ing. Josip Črnivec je pa to neekonomično drago dekoracijo moral črtati in je tako s prav srečno roko mnogo pripomogel k monumentalnemu in resnobnemu učinku visokega poslopja. Etaže stare hiše korespondirajo z etažami nove stavbe, priključek je pa omogočen s tem, da ima nova zgradba na obeh straneh terase, ki prenašajo višino stare trinadstropne hiše na novo. Strešni nadzidek starega poslopja je zvezan s teraso, oziroma IV. nadstropjem od požarnem zidu, nad strešno skupino stare hiše se pa dviga V. nadstropje, ki je kronano s vitkimi stebri razgledne glorijske. To stopnjavito dviganje mas in njih padanje z višine na obe strani v nižino v kaskadnih ustvarja občutek organske in zdrave rasti ter nepremakljive stabilnosti in kljub stoki višini srednjega dela tudi mogočno učinkovite monumentalnosti. Zaokrožen prizidek na vsaki strani ponavljajo polkrožni motiv z druge strani stare hiše in veče obe hiši kolikor je mogoče v harmonično celoto. Ko ob prvem prenavljanju stare hiše zmečejo še tiste igračkaste majolične domine s pročelja, bo pa celota delovala tudi mirno in dostojanstveno.

Južni del nove hiše ima v Gregorčičevi ulici s pritličjem šest etaž, nad njimi pa še glorijsko, a okrogli prizidek, ki tvori zvezo s staro hišo, je za dva nadstropja nižji. Fasada je v toliko izpremenjena, da dobi sedaj hiša na tej strani v vseh nadstropjih pas balkonov, ki je konča z zavojem na vogalu in sega čez dve vertikalni vrsti oken oziroma vrat. Tudi srednja vertikalna vrsta oken z vrati ima po novem balkonu, v skrajni vrsti petnadstropnega dela so pa prostorne loggie, prav tako je pa tudi na strani v Igriški ulici po dvoje vrst loggij in po en mal balkon v vsakem nadstropju. Sonca in zraka bo torej dovolj na južni, dosti pa tudi na severozahodni strani!

Vsa velika nova zgradba, ki je tako pregenetljivo naglo zrasla iz tal po zaslugi stavbnika Miroslava Zupana, bo podkletena, kjer bodo shrambe za stranke in skladišča trgovin, na južni strani pa tudi stanovanje za hišnika. V pritličju bodo štiri trgovine ter eno trgovino in dve dvosobni stanovanji. V I., II. in III. nadstropju bo po eno štirisobno ter po dve trisobni in dvesobni stanovanji, v IV. in V. nadstropju bo eno samosko stanovanje, ki bo imelo sobo z balkonom in spalno nišo, kopalnico, predsobo ter stranišče. Razen tega bo v teh nadstropjih še troje stanovanj po dve sobi, a v IV. nadstropju bodo štiri spalnice, vsaka s pripadajočo sušilnico. Sušilnica bo namreč razdeljena z žičnimi mrežami na več delov, da bo vsaki stranki vredno za razpolago. Na ravni strehi bodo terase za solnčenje, na določenem prostoru bodo pa sušilni perilo. Glorijska je mišljena za razgledni stolp, ob nji in nad njo ob vrgalo se bo pa dvigal 12 m visok drog za zastavo. Tam, kjer se zavija hiša v Igriški ulici proti gledališču, bo v I. nadstropju na podstavku, ki bo segel do tal, stal 3 m visok kip, ki bo predočeval alegorijo plodovitosti in ga bo napravil naš odlični kipar Fran Kraja, kar nam garantira, da bo kip prava umetina.

Vsa oprema stanovanj bo enostavna in solidna. Po 3.20 m visoke sobe bodo imele seveda parket, v kuhinji bodo pa povsod ladijska tla, ki se dajo lepo smaziti in so tudi topla. Kuhinje bodo opremljene s pomivalniki z vročo in mrzlo vodo, a štedilniki bodo navadni, razen tega bo pa v vsaki kuhinji še rešo. V kopalnicah bodo električni bojlerji, ki bodo greli vodo za kopalnico in tuširanje, a kopalnice same

bodo greli električni grelci (Wärmestrahler), ki bodo izžarevali toplo električno luč na kopalce. Hiša je tudi prvo poslopje v Ljubljani, ki bo imelo v vsakem stanovanju že telefonski vod za eventualne priključitve. Tudi v kuhinjah bodo še posebni električni vodi za eventualne priključke, če se izpremeni tarifna politika za električni tok v našem mestu. V obeh stopniščih bodo dvigala, trgovine bodo pa imele tudi tovarna dvigala.

Če bo tempo dela tako nagel kakor dostoj, se bodo stranke večje in lepa poslopja že 1. novembra. Kakor smo se informirali pri upravitelju hiše, kontrolorju banke uprave Jerneju Bajžiju, cene za stanovanja še ne morejo biti fikšne, ker še niso točno znani stroški, vendar bodo pa stanovanja primeroma poceni, ker je podlaga za njih določitev dolgoročno amortizacija, torej amortizacija, ki je preračunjena na 40 ali 50 let.

Kakor že rečeno, bo zunanost enostavna in resna. Pritličje bo do kordonskega venca obloženo z umetnim kamnom v rjavkasto-rumeni barvi, ki bo podobna barvi luženega vrabčanskega kamna, ki bodo iz njega polke pod okni in obloge ostenja, ker se ta kamen, kakor vidimo na palači Duvan, prav lepo prilaga zlahkemu ometu svetlorjavega tona. Palača ima silno zdravo lego, saj bi Ljubljanci ne verjeli, da od nje pa prav do palače Trboveljske družbe na Aleksandrovi cesti ni nobene hiše, temveč sami vrtovi in Gledališka ulica, na jugu je blizu Mirje, na zapadu pa Trvolli, a proti mestu je čudovit razgled na staro Ljubljano z gradom, najpomembnejši je pa pogled proti severu na planino, z mogočnim scenom — nebotičnikom, ki je od tu pač najpomembnejši.

Okrožna strelska družina v Ljubljani

Pod visoko zaščito Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in z veliko pomočjo g. ministra vojske in mornarice, Strelskega saveza kraljevine Jugoslavije in vseh častnih članov našega naroda zavzema strelska polkret od dne do dne večji razmah in zainteresiranje štrom naše drage domovine. Strelske družine kraljevine Jugoslavije so močan viteški in nacionalni faktor, ki imajo pred seboj lepo bodočnost. V njih se vzgaja močna nacionalna zavest in patriotska dolžnost omladine, ki je vedno pripravljena žrtvovati svoje življenje za kralja in domovino.

Slovenec imamo nedvomno prvenstvo v vseh društvenih organizacijah in sportih. Zakaj ne bi bili tudi v viteškem strelskem sportu na prvem mestu? Ljubezem do domovine in nas samih nas kliče, da ne oklevamo, temveč da hitimo z vpisovanjem v strelske družine, kjer postanemo dobri strelci.

Vsak navdušen Sokol, član Narodne odbrane, Jadranske straže, Aerokluba, Slovenskega lovskega društva, Gasilnega društva, akademske omladine in vseh ostalih društev naj bo tudi dober in navdušen strellec. Le na ta način bomo dokazali, kako spoštujemo in ljubimo našo svobodo, naš narod in grudo naše domovine.

Za svojo dolžnost smatramo, da obvestimo tem potom vse naše prijatelje in dobrotnike, da je Strelski savez kraljevine Jugoslavije določil, da se vrši v Ljubljani v dnevi od 4.—9. septembra državno-naravno streljanje. Obenem bo to velika nacionalna manifestacija viteškega strelskega pokreta med nami Slovenci in v naši beli Ljubljani.

Zato je naša mesebojna patriotska dolžnost, da se združimo v čim večjem številu in se pokažemo dostojnim občega narodnega zaupanja. Ustanovljajte strelske družine in vpisujte se za njihove članke. Z energičnim in pravičnim delom boste lahko častno zastopali našo banovino na letošnjem državnem tekmovalnem streljanju. Zahtevajte potrebna navodila za ustanovitve od okrožnih strelskih družen v Ljubljani, Mariboru in Celju.

Omladina, naprej za narod svoj!

Uprava.
Dobro gledališče.
— Naše gledališče ima sedaj krasen zastor.
— Res je, gledalci vedno občalujejo, če ga dvigneta.

Fotoamaterji v dolini gradov

Kod bo vodila jutri pot naše in hrvatske fotoamaterje, ki se zbero v dolenski metropoli

Novo mesto, 1. julija.
V četrtek smo poročali, koliko naših in hrvatskih fotoamaterjev prišli v nedeljo k nam. Danes si pa ogledno njihovo pot. Predolg ne bo smel biti odmor v Novem mestu, ker pot po »Dolini gradov« bo dolga 70 km. In dopoldne se vse lepše dografi. Zavili bodo avtobusi po levem bregu Krke mimo novega mestnega pokopališča v smeri naših gor. Ljubek je oni košček sveta in v jutranjem solncu se bo nasmihal in vabil bo v bele svoje zidance in prepele hramčke in k pisani cerkvi na Trški gori.

Cez Krko bomo posemeli prenovljeni grad Graben in njegovo srčkano osedo, cerkvice sv. Ane in v ozadiju vaiovite kulise kopalnega Trdinovega vrha in miznatega svetega Miklavža na Gorjancih.

Na skalnem brdu čepi v Mačkocvu božji hramček. Zada Trška gora. Pod cesto mogočen jez na Krki in valjni mlin ob njej. Vse, vse bi človek ujel na ploščo.

Tudi grad Bajnot pod Trško goro. Stiska se pod vinograde in ne more zatajiti, da je bil v dobrih starih časih vinski dvorec stiških opatov, ki so to gospodarili. Saj je bil tudi novomeški potoček njihova last, pa ga je pred skoro 600 leti odkupil vojvoda Rudolf IV. Ustanovnik in zgradil tam močno utrbo proti Turkom.

Visoko nad Krko se nateže cesta. Na levi jo spremljajo gorice in sredi njih v vencu gozdnega drevja strmi v podnožje dolino sivo zidovje Starega gradu. Star je resnično, morda tudi 1000 let. In še posebej srednjeveško ohranjen. V notranjščini kamenita turška glava. In razgled iz onega dvorišča na vas St. Peter in preko Krke na Gorjance in tja čez Novo mesto in skoro doli do Zagreba. Najprej pa se usjavi oko onstran St. Petra.

Krka se razširi malik jezera, številni otoki se rinejo iz njene mirne gladine

služem nedogledu. Svojevrsen svet za oko in kamero, ki sta vajena le valovitih brd in mogočnih gorskih skladov.

Onstran St. Jerneja tik pod Gorjanci tiha kartuzija Pieterje. Edini tovrstni samostan v državi in na celem Balkanu. Beli menihi vseh narodnosti legajo ob šestih popoldne k počitku in vsajajo sredi noči ter pri medli svetlobi leščerb prepevajo božjo slavo in molijo za grešni svet. Bogat je samostan na umetninah. Rezbarije, kipi, slike, knjižnica. Velikansko gospodarstvo. Celo majhno mesto nemih samotarjev, okoli in okoli obzidano z visokim zidom. Vanj je vključena tudi najlepša gotška stavba v banovini, stara pleterška cerkev, grobnica mogočnega Celjana Hermana II., ustanovitelja podgorjanske kartuzije. Pred tem je stal nekje v bližini grad Sichenstein.

Med samim sadnim drevjem se spenja cesta dozdevno kar v Gorjance. Vas Vrtnje leži visoko nad poljem in pod njeno cerkvico svetega Urbana bo dosegla pot fotoamaterske karavane svojo najvišjo točko. Od tam pojde navzdol med vinograde.

Planinska vasica Cerovi leg. Gorjance bi skoro prišli. Kratka pešpot do Prežeka, gradu, kjer je pred sto leti veseljačil veliki naš rojak dr. France Prešeren. Prežek je bil tedaj last njegovega prijatelja Andreja Smoteta. Včasih so kazali po sobnih stenah verze razigrane takratne družbe, v veliki kleti pa sta še vidna podpis Franceta Prešerna in Anastazija Grtina. Tik za gradom poboče Gorjancev. Na zadnji steno se naslanjajo zoreča smokva. Sprejdi diven razgled na dolenski svet, grabeši Krim in snežne planine.

Četrta ure proč raste iz vinogradov grad Vrhnovo. Vitki topoli ga obkrožajo, slavna zgodovina in čar gorjanskih bajk ga ovijata v skrivnosten pajčolan. V tem gradu

Grad Otočec, raj dolenske zemlje

in zadaj na največjem raste skoro iz vode grozeče zidovje utrjenega gradu.

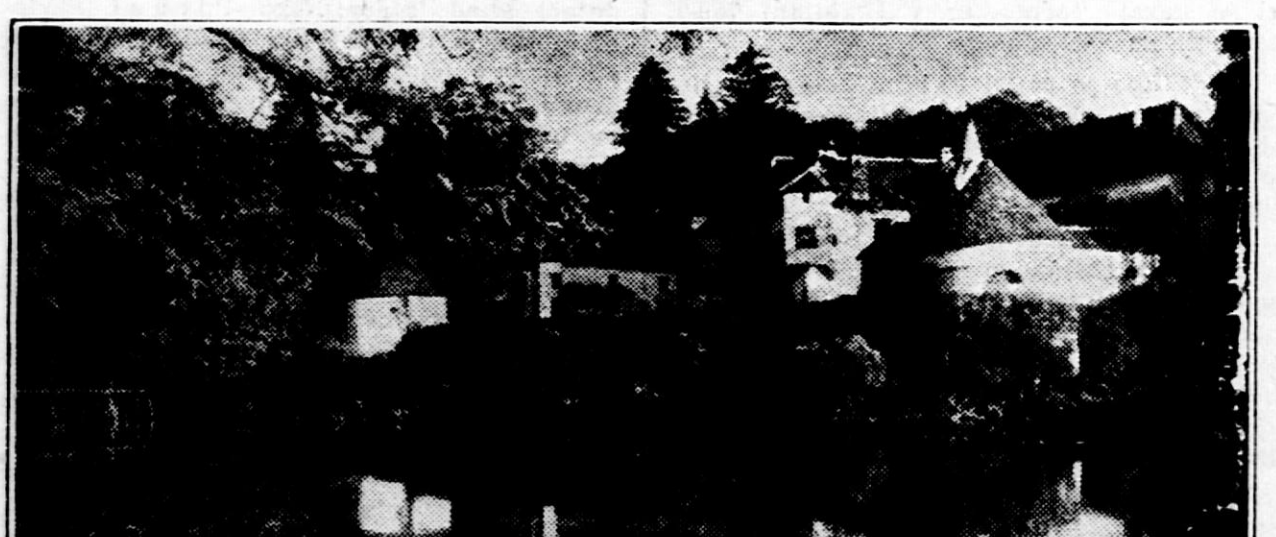
Otočec. Raj dolenske zemlje. Lesena mostova vežeta grad z obema bregovima. Ob njih starinski kapelici. Po vodi se pade močvirne ptice, se vozarijo divje gosti, stopicajo čaple in štokicje. Sveta tihota, ki jo moti le enakomerna pesem mlinskih koles in včasih še rezka pesem žage gori nad gradom. Pred gradom na pol zdvijaj park. Pravičica. Od tod bo amaterje težke opraviti.

Ob Krki dalje. Tisoč motivov, vsak prekaša prejšnjega. Četrta ure.

Grad Struga. Otoška posestrima. Saj poznate Tavčarjevo novelo »Otok in Struga! Pot, ki si jo zaljubljeni lahko le zamisljajo.

si je zaslužni naš kronist Valvasor nadel še drugič zakonski jarem. Kapelica v pritličju še stoji. Tam za gradom je pa potok, ki teče nazaj v Gorjance. Kdor ne verjame, naj stopi pogledat!

Nekaj streljajev od Vrhnovega je zadnja postaja fotoamaterjev. Zato pa med najlepšimi. Pred začudenimi očmi se nenadno pojavi skoro nepovržen, čisti srednji vek. Grad Tolsti vrh. Nekdaj so mu rekli Gracarjev turn. Zibelka Trdinovih bajk in povesti o Gorjancih. Pri svojem prijatelju Karolu Rudežu se je siloviti oboževalec Gorjancev najraje držal, skupno sta zbirala snov in stari profesor je ovekovečil s rjo temno naše gorovje med Krko in Kumpo, sebe in starinski grad svojega prijatelja in pomagata.

Grad Tolsti vrh, zibelka Trdinovih bajk in povesti o Gorjancih

V čolnu čez Krko, v avtobuse in urno čez Smarjejo na Klevčev. Silen grad, silkovit, drzen, na mogočni skalni pečini. Spodaj hudournik. dalje topel vrelc, v kleti rujna kapljica. Sam slavni in bajni naš kralj Matjaž je premagal ta grad in ga imel dolgo v svoji posesti. V gradu je več znamenitih fresk, večinoma Langusovo delo. Njegova je tudi oltarna slika Matere Božje, za katero mu je stala kot model tedanja grajska kontesa. Sileno kot na Otočcu, kjer je bila Metzingerju model za oltarno sliko M. B. Na Otočcu in na Klevčevu sta sliki ohranjeni.

Nazaj mimo Smarjeških toplic. 27° R. Lasten vodovod, lastna električna razsvetljava, štirje bazeni, ljubka dolinca, podjetni ljudje. Le škoda, da ne bo časa za kopanje. Za toplicami škurbaste razvaline gradu Strleka. Pod Klevčevom bi lahko siskali še grad Zbure. Silkovita podrtja.

Vabljivi so predeci v Družinski vasi okoli Zorkovega mlina in gostilne.

Pod Bejo cerkvi do Dobrave. Znan je tamošnji birt Selak. In svet v obližju, osobito ob Krki, je kaj zapeljiv za prijatelja narave.

Tu bo prilika za slikanje! Pod gradom pada svet strmo v dolino, nad njim se vleče vinogradi do ljubke cerkvice, ki nosi isto ime kot podnožni njen grad. Pred gradom vse v cvetju, široki jarci pa zija jo in prepevajo bližanje. V stolpu nad vhodom sto let stara lesena ura, ki še gre. Ob starem pridivnem mostu zopet znamenito leseno delo. Cega vrata z zapašom in tečajji vred iz enega komada. Obudovanja vredna starina. In v grajski kačji stari njena vrata, poslikana od samouka Rangusa. Prikazujejo posest roparskih Usokov na gradu. S sliko je zvezana mlačna dogoščica, ki pa vam jo povem na lico mesta.

Pa kaj bi se še mudili! Zadržali bomo z avtobusi na Mokro polje. Spotoma bi od daleč še lahko posemeli grad Volavče. Tja hoditi se ne izplača. Je mlajšega datuma in ne toliko slikovito.

Po državni cesti skozi nekdanji strahotni Struški boršt in kotlinsko vasico Ratač nazaj v Novo mesto. Cesta se mestoma vije v serpentinah, visoke smreke se stezajo nad ostali gozd, ki je dolg in temen, pa nič več strašen kot nekdanj. V črnem solncu bo blestel kapiteljski zvonič, dolge sence bo metal skalni novomeški polcok, trudno bo nežikal Božji grb na Grmu in dalje gore in gorice se bodo obdajale s prosojnim pajčolanom, ko bomo zavili čez most v dolensko metropolo.

Večerje ne bo smela biti prekratka, preveč si bomo imeli povedati. Tema bo že noč, ko bodo spet zabredli motorji, ko se bodo osvetlili veliki vozovi in v nasprotju si smereh odbrali domov s sladko zavestjo, da ni bil izgubljen dan, ki so ga iskal-

»Dobro ohranjeno je -perilo!« - seveda če je oprano z Gazelo!

TERPENTINOVO - MILO
GAZELA

pere res lepo belo

niki posvetili prelestni »Dolini gradov« tam ob tih Krki med zasanjanimi griči, tajinstvenim Rogom in bajnimi Gorjanci, Viktor Pirnat.

Na razstavi škofjeloške deške šole

Škofja Loka, 27. junija.

Po parletnem presledku je stopil škofjeloški učiteljski zbor zopet pred javnost in je z razstavo pismenih, risarskih in ročnih izdelkov pokazal, kaj se mladina v šoli uči in kako se urijo njene ročne spretnosti. Razstava je bila odprta v nedeljo ves dan in je bil njen obisk rekorder, kar je tudi zaslužila. Med drugimi gosti so si jo ogledali mestni župan g. Josip Hafner, staroškofski župan Anton Hafner, komandant I. planinskega polka polkovnik Radoslav Radovič s polkovnikom Potočnikom in podpolkovnikom Markuljem, ravnatelj banovinske mlekarne šole ing. Srečko Šabec; vsi so z največjim zanimanjem sledili napredku razstavljenih izdelkov in risb.

Razstava je bila razdeljena v dveh učnih sobah po razredih, tako da je bil, mogoč jasen in točen pregled vseh razloženih predmetov in napredka 378 šolarjev. Prvenci so se potrudili, da prikažejo izdelke svojih malih in mladih rok. In dobro se jim je posrečilo. Izdelki v izrezovanju, obeliplanju, narisanju in ilustracijah so pokazali toliko otroške miselnosti, pravičnega doživljanja, da je gledalce naravnost presenetilo. Izvrsni ilustratorji šolskih nalog in izdelovalci vseh mogočih naravnih predmetov, ki pridejo vsak dan pod roko, so se izkazali šolarji srednje stopnje. Učenec Bogdan Zega vzbuja največje upe — saj je sam ilustriral na 100 listih vso županščino knjižico Sto ugank. Posebno veselje do dela je pokazala mladina v ročnih delih. Izdelki iz rafije, gline, voska, lesa in lepence so se vrstili drug za drugim. Sadje, košarice, košiki in zopet škodelice, kolečarji, obeski in okvirji, pomešani med vsakdanjo robo iz domačega sveta so nudili obiskovalcu nad vse pestro, zanimivo sliko. Ni manj ni uspela s svojimi stvarmi gorska šola. Delce so razstavile nebroj ročnih del, fantje pa to, kar imajo na svojih gorskih kmetijah iz dneva v dan pred očmi. Gospodarstvo orodje, kozolet, brane, vozovi so bili vseprekriti razpoloženi po mizah. Kakor iz drugega sveta sta se košatila med to primitivnostjo: tovorni avto in bicikel.

V drugi sobi so razstavili 4., 5 in 6. razred. Težko je reči, kdo je odnesel prvenstvo, saj je bilo vse tako dovršeno in popolno, da ljudje niso mogli razumeti, da bi bila izšla vsa dela izpod rok njihovih lastnih otrok. Za rešitvi so se zvrstili izdelki iz rezkanja, leseni krožniki, vse mogoče živali, transparentna dela v papirju, lepenkarski geometrijski izdelki, šatulje, podstavki in kapelice. Mnogo zanimanja so vzbudili škripci, žerjavi, teatrine, enoramni vzvod in igrače. Protialkoholni in materinski oddelek sta po svoje tolmučila in razkladala v statističnih tabelah, slikah in pisani besedi. Razredi so se postavili s stvarmi, ki so tvorile lepo povezanost a celokupnim poukom v duhu koncentracije.

Na posebni mizi so bili razstavljeni, upraviteljski spisi od l. 1816 dalje s neobgibno črno in zlato knjigo in izdanci Podmladka RK.

Razstava je dosegla popoln uspeh, kar je najlepše priznanje učiteljstvu, pa tudi mladini, ki se je potrudila, da k skupni stvari zares doprinese.

Krepko po začetni poti naprej — saj je mladina bodočnost naroda in države.

KOZARCI ZA VKUHAVANJE
sajda in vlaganje sočivja »HANA«, najnovejši patent, samo pri
Franz Kollmann,
LJUBLJANA, MESTNI TRG 16
Kar ni v izločbah, najdete v skladišču. 2653

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadnih kapi zasigurava »Franz Josefov« grenčica lahko izpraznenje črevesa brez vsake napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cevci so izkazala, da služi »Franz Josefov« voda posebno dobro starejšim ljudem. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijah trgovinah.

Besedo imajo naši čitatelji

Čudni argumenti o pokori in treznosti

Deset dni je iskal neki nepodpisani »Slovenec« modrijan izrazov, da bi moje mnenje ali pa če hočete moje obsodbo njegovega načina borbe za abstinenco — čim bolj osmešil in da bi nanesel obremen k tej zadevi še celo vrsto — kukavičjih javc. Ne da bi šel k stvari, ironizira v »Slovencu« moje stališče in mi podtika celo vrsto stvari, celo v narekovajih, o katerih niti pojma nimam. Zlasti predzadnji odstavek kar mgolji takih namigavanj, ki bi jih po neresnosti in zlobnosti prej pripisal kakemu nasprotniku, kot pa zagovorniku treznosti.

Gospoda okrog »Slovenca«! Tudi mene ne zanima iz kakšnega razloga ste abstinenti, zanima me pa samo, iz kakšnega razloga imate pri abstinenci kot sredstvo za njo potrebno pokoro, ne pa zmanstvenih, recimo razumskih razlogov. Po mojem mnenju je treba uporabljati pri boju za treznost razumske, ne pa čustvene razloge.

Ce delamo namreč kaj iz pokore, tedaj priznavamo, da je bila ta stvar za nas ugodna, da je nekako dobro, kajti pokora je odrekanje; odreče se pa človek navadno dobri, ugodnim in prijetnim stvarim, da je to sploh — pokora. Če pa izhajamo iz stališča, da je alkohol škodljiv, potem vendar ni to nikaka pokora, če se mu odreka. Še več: kdor odobri to moje stališče, bo lahko rekel, da ne smešiti vi samo treznostnega gibanja, nego tudi bistvo pokore same ter da ji odvzemate pravo vrednost. Odrekanje slabim stvarim — vsaj zame — ni pokora. Še drugi motiv je tu možen: da pač nimate vi in vaši prišasti toliko recimo stvarne, etične ali pa moralne moči, da bi apelirali na razumske razloge in motive, ki govore proti uživanju alkohola, marveč se morate sklicevati na čustvene razloge, kakor je to pač — če hočete — pri večini vaših stvari. Če je pa tako, potem prav: kdor za razumske razloge ni dovolj dovtopen, mora biti ugnan s čustvenimi razlogi, ki pa značijo — vsaj zame — več ali manj nekaj pritiska. Opažam pa je, da leto za letom ta čustvenost ljudi hira, ker pač pričnanja vedno bolj in bolj mislijo s lastnimi močmi. Če menite, da boste na tak način dosegli več uspehov, naj gre pa tako vaša pot, na cilju se bomo že našli. Vendar meni se ne vidi sigurna, še manj pa trajna. Razumski razlogi pa drže, ker je človek prepričan o njih, ne pa, ker jih izpolnjuje iz neke bojazni pred nečim nadnaravnim.

Gospod! O logiki bi bilo pa bolje, da molčite. Če sem jaz odklonil in nisem priznal vašega motiva pokore za propagando vzdržnosti, vendar ne morem iz istega vzroka vam očitati, da — ker je bistvo vas kristjanov spokornost — ni med vami več abstinentov. Če bi delal po vašem navodilu, bi res pobijal samega sebe in bil bi nelogičen, tako ste pa nelogični vi. Pred lastnim pragom... In ne vem, kaj vas zanima, koliko umovanja imam jaz za pokoro. Saj je meni v tem vprašanju ni treba, kajti meni za abstinenco zadošča znanstveni in razumski razlogi — vam je pa, kot vidim, potrebna pokora. Čutim se v nekakem ugodnejšem položaju: do istega cilja bomo prišli: vi s pokoro, torej s trpljenjem in odrekanjem, jaz in večina abstinentov pa iz prepričanja, da je tako treba in tako prav. Vaša stvar, katero pot ste si izbrali.

Poskusimo se torej, kateri motivi so močnejši: oni iz prepričanja, razumski — po vaše naravni — ali oni iz pokore, iz pritiska, iz bojazni — po vaše nadnaravni. Čitatelji bodo vsak zase odgovorili na to vprašanje. In glede pozitivnega pisanja o abstinenci naj sodijo tudi čitatelji. Ali je oni pozitivni, ki brani kako stvar pred osmešenjem, ali oni, ki jo smešijo in ki tudi

odgovarja z ironizacijo in podtikanjem, ker pač drugače ne more?

Gospoda okrog »Slovenca«! Vašega odgovora sem samo vesel. Dokazal mi je, da imam prav in da je ono, česar sem se kot abstinent bal, že tu. Do nedavna so se tudi katoliški in krščanski treznenjaki borili za treznost z razumskimi razlogi, pa smo tako hodili ločeno, udarjali skupno. Ne vem pa, kako pojde to odslej. Ker bodo različni motivi in različni argumenti, tudi udarci ne bodo mogli biti skupni. Vino bo teklo, žganje bo vrelo in pivoskoda narodu se bo delala — vi boste pa propagirali pokoro, kakor so jo nekdanj, če je prišla v deželo kuga. Pa poskusite. Če mislite pa z menoj kdaj še polemizirati, bodite svatimi in dostojni, pa bomo prijatelji, čeprav različnih mišljenj.

Podtikanja pa kar spravite v malho, iz katere ste jih iztresli. Cv. K.

Smrad v Ljubljani

O smradu v Ljubljani se mnogo piše in je tako neznosen, da si je treba nos zatisniti, če hočeš iti čez most preko Ljubljane. Smrad bi se pa lahko odpravil na zelo enostaven način.

Ze pred vojno je imelo stavbno podjetje, ko je poglajalo Ljubljano po eni strani, po drugi strani v višje ležečem terenu speljal kanal, po katerem se je odtekala vsa nesnaga, ki se je nabrala skozi mesto, pri Mladinskem domu v Gruberjev prekop oz. Ljubljano. Ta kanal od sv. Petra mostu do tovarne Trubar še vedno obstoji, treba bi ga bilo le še primerno poglobiti, pa bi odgovarjal svojemu namenu. Od tam dalje pa bi se napravila lesena korita do jezua pri Mladinskem domu in bi vsa nesnaga sproti odtekala. Les je danes tako poceni, da je greh, da se ga ne rabi. Podjetje pa bi si tudi veliko prihranilo pri delu, ker bi ne bilo treba vednega pretakanja vode potom zapornic enkrat navzdol enkrat navzgor.

Korita bi se lahko postavila na koze in toliko višje, da bi brozga lahko sproti odtekala, po potrebi pa bi se lahko prestavila na drugo stran struge in bi voda pri delu nič ne ovirala ter bi bila struga in material vedno suha.

Pred vojno je stavbno podjetje porabilo toliko lesa, sedaj, ko je tako poceni, se pa z njim tako varčuje. Naj bi se dalo tudi lesnim producentom kaj pri tem zaslužiti, da bi se nekoliko ublažila lesna kriza. Ljubljana.

O Dunajski in Tyrševi cesti

V četrtek je ljubljanski občinski svet na svoji seji soglasno sprejel prekrstitve Dunajske ceste v Tyrševu. Lepo je, da se spomnimo tega sokolskega velikana in mene to enako, kakor druge, le vesel, ker sem bil tudi jaz vedno Sokol. Zdi se mi pa, da Dunajska cesta ni ravno najbolj pripravna za preimenovanje v Tyrševu, iz več, mislim tehničnih razlogov.

Dunajska cesta je glavna prometna arterija Ljubljane in bi kot taka morala nositi ime, ki bi bilo v najtesnejši zvezi s slovenstvom in jugoslovenstvom. Cankarju, ki je bil eden največjih naših mošev in ki je ime naše lepe ožje domovine ponel daleč po svetu s svojimi deli, smo dali malo nabrežje ob Ljubljani, mnogi drugi zaslužni naši mošje imajo enako svoj spomenik le v malih uličicah, imenovanih po njih imenih, ali pa ga sploh nimajo. Ne oprekam Ljubljani dolžnosti, da se oddolži Tyrševu spominu, nasprotno me spomin namj, kakor tudi tako počastitev njegovega spomina le iskreno veseli, dvomim pa, da je Dunajska cesta dobro izbrana za preimenovanje. Če pogledamo po drugih mestih, vidi-

mo le primere, da so glavne ulice imenovane vedno le po imenih velikih ožje domovine ali značajnih dogodkih iz ožje domovine. Tako v Beogradu glavne ulice nosijo imena Kneza Mihajla, Kralja Aleksandra, Kralja Milana, Miloša Velikog, Nemanjina, Prestolonaslednikov trg itd., v Zagrebu Jurjiča, Gaja, Preradovića, Gundulića, Frankopana, Jelačića itd., torej povsod le imena iz ožje srbske oz. hrvatske zgodovine. Enake primere vidimo v vseh večjih naših mestih, kakor Sarajevo, Skoplje, Niš, Novi Sad, Osijek itd., pa tudi v vseh vplemenih drugih držav. Zakaj se tudi Ljubljana ne bi tega držala?

Res da ima Tyrš velike zasluge za sokolstvo in zasluži, da po njem tudi Ljubljana imenuje ulico, mislim pa, da iz naštetih razlogov ravno in edino Dunajska cesta, kot najpomembnejša glavna ljubljanska ulica ni prikladna za to preimenovanje, nego bi se ji moralo dati obsežje čisto slovensko ali jugoslovensko, ter ji s tem dati karakteristiko našega življenja ali zgodovine, kakor to delajo vsa druga mesta po vsem svetu. V. R.

Uboge mačke

Nekje v mestu so se baje mački tako zaredili, da delajo nekaterim ljudem prehuje preglavice. Ti pa so zelo pčrešni in se preživljajo izključno s pticami pevčkami. Imamo, kakor smo nedavno čitali, v celnem okraju mesta le še par starih ščinkovcev in kosov, katerim so morda radi starosti ti požeruhi prizanesli. To je konstatiral gospod, ki mačk menda ne trpi in jim je napovedal boj na življenje in smrt. Pritužuje se, da ni v tistem okraju pitčega petja. Rano zjutraj naj pristabne mimo vtov in prepričal se bo, da je toliko ljubkega pitčega petja in žvrgolenja kot pčvsod drugod.

Vsakdo pa ve, da je mačka prepotrebna in koristna domača žival pri hiši, posebno pa se tam, kjer so trgovski prostori, skladišča, razne obrti in drugi prikladni prostori za razmah podganske in miške zalege.

Posledice hudih mačjih lovcev se že poznajo. Daleč naokrog po okraju že ne opazi nobenega mačka več; pač pa ponči brezskrbno skačejo podgane po dvoriščih, ker se čutijo tu varne in zna se nam pripetiti, da se sčasoma vse naselijo v tem prijetnem brezmačjem okraju. Takaj je soba prizadetih.

Domače blago

Pod tem naslovom se pogosto piše in propagira domače blago. Tako smo bile prizadete tudi čipkarice ter opozorjen magistrat, da revidira naše blago. Da ne bo napačnih nazorov, omenjamo sledeče.

Carina na čipke je tako visoka, da se ne more skoraj ničesar uvažati. Me prodajamo domače izdelke iz Poljanske in Selške doline, poleg tega pa seveda tudi meterske čipke, ki so pa izdelane v naših jugoslovenskih tovarnah. Sej obstoji že 5 ali še več naših tovarn za čipke. To torej ni inozemsko blago. Omeniti je pa treba, da se vse modernizira in tudi v žirah že izdelujejo čipke na stroj, ker pač ni mogoče, da bi se moglo vse to izdelati doma na roko! Kdor pozna to industrijo, bo tudi vedel, da se večinoma dela le v zimskem času, poleti imajo pa delavke dovolj dela na polju in drugod. Svoječasno so tudi po ljubljanskih vežah sedele Tolminke in pletle nogavice, ali komu bo danes padlo v glavo propagirati to domačo obrt, ki so jo že zdavnaj stroji izpodrinili!

Toliko v pojasnilo. Omeniti pa moramo, da plačujemo za svojo obrt primerne davke. Prodajalka čipk.

Nočni mir

O tem se je nedavno pisalo. Omeniti moram Martjina trg. Nisem proti temu, da se do 4. zjutraj prodajajo hrenovke, če ne bi ta stojnica bila zbirališče vseh ponočnjakov, ki potem navadno na ves glas nadajujejo svoje debate, katere so malo prej morali prekiniti v bližnjih gostilnah. Na pljučih ti ljudje gotovo ne bolujejo, ker imajo izvrstne organe, tako da se največkrat razlegajo debate daleč naokoli v veliko veselje stanovalcev tega dela. Če je umestno tako glasno pogovarjanje ravno pred cer-

kvijo in samostanom ter v bližini velikega hotela, ne vem. Najmanj, kar bi smeli zahtevati; je, da se vse te odjemalce opozori, naj ne kriče sredi noči in aredi mesta. Eden, ki bi imel rad ponoči mir.

Rimski zid

Nisem staroslovec, ne profesor, pač pa laik, vendar mislim, da se tu nekaj preveč povečuje.

Ta zid menj nikakor ne imponira, niti po visokosti, niti drugače. Če bi že bil nekaj impozantnega ter imel v sebi umetne, izklesane figure ali kaj takega, potem bi ga bilo res treba ohraniti. Desetletja so hodili po njem ljudje ter se nihče

Sezona na ljubljanski rivijeri Poletni raj Ljubljancanov, ki bolehalo na žepni bolezn

Ljubljana, 2. julija. Pri nas smo vsi izredno navdušeni za kopanje, solčenje, da ne rečemo, celo za »ganjanje«, kopalno sezono cenimo še bolj kot plesno; ne manjka nam torej navdušenja, kopalne obleke so razstavljene »kraj v vseh izložbah, samo v avtomatičnih bifejih jih še ne prodajajo, mažo si lahko kupiti tudi pri vsakem mesarju ali pa poseže za njo v Ljubljano sredi mesta, kjer je najbolj gosta — skratka, za vse je poskrbljeno, da se kopalna sezona lahko najlepše razmahe, in solca pogrešamo in vodo, ki bi bila vsaj tako redka, da bi jo človek lahko požiral, če se potaplja. Voda je seveda čista v kopalščih, toda Ljubljanci cenijo predvsem naravno kopalnico, kjer nihče ne pobira vstopnine in ne navija gramofonov in kjer je tudi dosti kopriv, da se lahko opečeš z njimi, do si solca.

Takšno idealno kopalnišče je — ali je vsaj bilo — ob pomolu, kjer se capita Ljubljanci in Gruberjev prekop. Tu je naša rivijera, kjer preživlja počitnice mladina in letoviško sezono mesčani, ki bolehalo predvsem na žepni bolezn.

Sezona se je otvorila povsem šele ta teden in je bila večerj »rivijera« izredno živahna. Ljubljanci je tam še precej prijetne barve, ne sicer tako krasno zelene kot v mestu, a barva je še dokaj naravna. Nikomur ne pride seveda niti na misel, da dobiva voda barvilo skozi odprto zapornico pri Gradaščici in da ima zaradi tega posebno zdravilno moč, še močnejšo kot radioaktivne kopeli. Letos namreč teče Ljubljanska nazaj; ko se nabere v mestu v zaprti strugi nad višino vode onkraj zapornice v Trnovem, se višina brozge izenači z višino vode, ko je odprta zapornica. Voda se počasi odteka od Gradaščice proti Gruberjevemu prekoku, ker se ne more po Ljubljani strugi skozi mesto.

Takšne malenkosti pa nam ne škodujejo, saj smo vrazje trdnega zdravja. Lahko celo trdimo, da ni bolj zdravega kopalnišča v Ljubljani, saj tu ni treba niti kemične analize vode kot preiskujejo vodo v drugih kopalniških bazenih. Kopalnišče je pač povsem naravno in prav je, da ne kvarimo njegove idiličnosti. Kako bi n. pr. trpela idila, če bi postavili tam kakšno javno zgradbo, da bi ljudje ne iskali zavetja v grmovju in v že blagoslovljeni vodi! Sploh pa na čigave stroške bi naj gradili takšna pribežališča, ko je pa rivijera skupna last in se ne čuti nihče poklicanega, da vtika nos v javne zadeve.

Prod leti so prepovedali kopanje na »Spicju«, a se za prepoved ni nihče brigal. Pravico kopanja v Ljubljani so ljudje uživali že od njega dni in si je seveda ne bodo pustili kar tako vzeti. In ne zahtevajo, da je treba to javno kopalnišče modernizirati, nimajo nobenih muh glede higijene, pač pa žele, da jim ne krati nihče svobode in da bi solnce sijalo vsaj enkrat na teden.

Včeraj popoldne je sijalo nekaj časa kot za poskušajo, toda kmalu se je sramežljivo skril, ker je bila večina kopalcev še deviško belih, letos se jih pač posebno stramuje. Toda zaradi tega ni nihče obupaval; potrpežljivo so čakali, da odplava oblak s solca, ki je počasi lezel za njim. Oba bregova sta bila popolnoma za-

ni zmeni sa to kamenje. Če se mora ostati la sedgovinskih osmrov, bi zadošovalo nekaj metrov zidu, ne pa ves kompleks. Vidimo, da se mesto širi na emo in drugo stran, v sredini bomo pa imeli menda za vse večne čase ta imenitni zid. Najbolje bi bilo otvoriti debato v vašem cenj. listu, da vidimo, kdo je za ohranitev tega zidu in kdo je za to, da se ta del lepo parcelira ter da ostane za spomin le začete zidu to je nekaj metrov. Če bi se odstran zidu ničesar ne zidalo, bi bilo vse v redu. Ali ravno v tem delu mesta se je v zadnjih letih zidalo mnogo novih vil ter ne vem, če ta grdi zid sploh še tja spada. Ljubljana.

sedena, skoraj na vsaki travi je sedel po en kopalce. Trave je namreč čedalje manj, kar vidno se suši pod trdimi kostmi in ne bo več nikdar pognala, ker je usahlila. Bujno pa rasto koprive v grmovju, kar ni čuda.

V vodo so silili le redki. Zdelo se jim je še mrzla. Nekateri pa so morali pokazati kolosalne plavalne sposobnosti. Potapljali so se in brcali na vse pretege in načine, nekaj se jih je pa tudi potapljal po mornarsko. Nenadoma je fant začel brcati v vodi na tako čuden način, da so postali pozorni kopalci na obeh bregovih. Divje je otepal z rokami ležeč na hrstu.

— Gaga, gaga! Na pomoč! so začeli kričati na bregovih.

Nekaj časa so vsi samo opazovali čudnega plavalca, nekaterim se je zdelo, da igra komedijo. Igral je pa zelo naravno in ker so gledalci kričali na obeh bregovih čedalje bolj na pomoč, kot da se potaplja sam, sta mu dva odplavala na pomoč. Prijela sta ga za roke in zvelkala na breg. Fant je na bregu nekajkrat klaverno prestopil, potem pa legal. Kopalci so se nepopisno zabavali, zato ni dolgo ležal, pač pa se je začel pogumno opravičevati, češ, da ga je prijel krč. Dogodek so takoj pozabili in šele po njem je postalo živahno v vodi. Nekateri so trdili, da ne more nihče utoniti, ker je pregosta voda.

Lahko se torej tolažimo, da letos ne bo nihče utonil na »Spicju«, čeprav dobimo primerno vreme za kopalno sezono s pasjednevo vročino, ki je pri nas hujša kot hladna smrt v Ljubljani.

Opuščene in preurejene zatvornice

Z odlokom prometnega ministra in v smislu § 39 zakona o železnih javnega prometa se opuste naslednje železniške zatvornice: Na progi Zidani most—Zaprešič poljske zatvornice pri km 2738, 3203 in 13.290, občinska pri km 14.944, poljska pri km 20.152, poljska pri km 20.010; na progi št. IIj—Zidani most—Rakek, poljske zatvornice pri km 369.319, 370.676, 370.950, 381.671, pašpotna 381.067 in 384.224 ter poljska 397.345; na progi Pragersko—Kotoriba občinska pri km 10.318 in 43.445 ter poljske pri km 45.875, 46.750, 47.268 in 48.251; na progi Ljubljana—Jesenice—Planica poljske pri km 88.966, 86.755, 82.160, 81.945, 76.813, 52.795, 52.637 in 52.356, občinske pri km 39.387, 35.750, 24.243, 20.487, 13.409 in 10.986 ter gozdni pri km 52.002 in 24.034; na progi Jesenice—Bohinjsko jezero pa poljska pri km 82.533 in občinska pri km 84.808.

Preurede se pa železniške zatvornice na progi Zidani most—Zaprešič, banovinska II, reda pri km 22.017 in banovinska II, reda pri km 49.681; na progi št. IIj—Zidani most—Rakek poljske pri km 292.670, 293.129, 293.732 in 326.039 ter občinska pri km 327.621 in 328.667. Na progi Pragersko—Kotoriba občinska pri km 10.009. Vse te železniške zatvornice so morale biti opuščene, odsmo preurejene že v junju.

Čudna jez.

— Zakaj neki je tvoja prijateljica tako dolgo sprta s svojim zarobcem? — Saj bi se bila že davno pobotala, pa se ne moreta spomniti, zakaj sta se sprla.

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s popovo meto tuba Din 8.— in Din 13.—

Giovanni Papini:

Pripovedovanje o otoku

V soboto zvečer se je pojavil pred menoj mož, ki ga nisem videl dobrih dvajset let. S Patom Cairnessom sva bila prestala prve čase svojega prihoda v Frisku glad in strah. Večkrat me je duhoviti in dobrodušni Pat rešil iz krempljev obupa. Ko sem pa prispel v orientalska mesta, nisem o njem ničesar več slišal.

Nisem ga poznal, ko je prišel mi ni povedal svojega imena. Izpremenil se je bil po barvi in menda tudi po telesu. Bil je trs bele polti in postal mi je hrast rjave barve. Potoval je po svetu, prva leta iz potrebe, potem pa iz radovednosti. Ni kraja, ki bi ga ne bil videl, morja, ki bi ga ne bil prevozil in poti, ki bi je ne bil prehodil. Govoril osem jezikov in dobrih dvajset narečij. Bil je pajdaš morskih razbojnikov, trgoval je s kačami, bil vrhovni čarovnik, lažni budhistični menih in vodnik po pustinji — skratka pečal se je z vsem, kar prinaša kaj izpremenbe.

Na svojem potovanju je odkril otok, ki mornarji in zemljepisci še niso vedeli

zanj. Bil je otok Tihega oceana, za spoznanje večji od otoka Sandwich južno od Nove Zelandije. Na njem prebiva nekaj sto papuanskih otočanov, ki so pripeljali tja pred mnogimi stoletji na svojih barkah.

— Posebnost tega otoka, — mi je pravil Pat Cairness, — ni v njegovi obliki, niti v njegovih prebivalcih, temveč v tem, da so poglavarji plemena že davno spoznali, da more otok preživeti samo določeno število prebivalcev in sicer točno sedemsto sedemdeset. Velik del hribovite zemlje je nerodoviten, v morju pa tudi ni posebno mnogo rib. Od zunaj ni mogoče ničesar dobiti, ker po njihovem prihodu še nihče ni pristal pri otoku, a vnuiki prvih prebivalcev niso več znali graditi čolnov.

Zato je zbor poglavarjev že v pravnih časih razglasil prečuden zakon, da mora namreč vsakemu novemu rojstvu slediti smrt tako, da bi bilo prebivalcev vedno samo sedemsto sedemdeset. To je menda edinstveni zakon na svetu in nad njim strogo bedi svet starcev, obstoječ iz čarovnikov in vojščakov. Kakor v vseh državah sveta presegajo tudi na tem otoku porodi naravne smrti in tako moka plemo vsako leto ubiti deset ali dvajset nesrečnih, s sve-

ta izključenih otočanov. Strah pred lakoto je vsilil papuanski oligarhom iz um zelo grobeza, toda točnega štetja. Enkrat na leto, spomladi, se zbero, da prečitajo seznam rojenih in umrlih. Če je, recimo, dvajset novorojenčkov in osem umrlih, se mora dvanajst živih žrtvovati za obči blago.

V starih časih je zdelo smrt najstarejše, ker pa imajo v svetu poglavarjev starci večino, so uredili to stvar tako, da je odločitev prepuščena sodi. Vsak prebivalec ima leseno tablico, ki je na nji izrezljano ali s hieroglifom napisano njegovo ime. Ko napoči strašni dan, se zbero legitimirane živih v star čoln, zakopan pred kolibo sveta, in najstarejši čarovnik jih dobro premeša s veslom. Potem izpuste nalašč v ta namen dresiranega psa, ki skoči v čoln, vzame iz njega toliko tablic, kolikor jih je treba, in jih po vrsti izroči čarovniku. Izrebrani imajo tri dni časa, da se polozre od svojcev in si končajo življenje na način, ki jim najbolj ugaja. Če ostane čez tri dni še kdo, ki ni imel poguma končati si življenje, ga zgrabijo štirje najmočnejši mošje, ga potlačijo v meh, obteže s kamenjem in vržejo v morje.

Človek mora živeti nekaj časa med temi ljudmi, če hoče razumeti vsa stra-

hotnost ter vse tragične in groteskne posledice tega zakona. Vsaka žena, ki opazi, da je noseča, se zapre v svojo kozo in se ne upa nikamor pokazati. Noseča žena je sovražnica, vsi bi jo sovražili. Vsak otrok v materinem telesu pomeni javno nevarnost. Pa tudi mati in oče nista varna, da usoda ne določi nje ali njega, da se usmrti in umakne otroku.

Na otoku je tudi zelo razširjen umor, ker morilci mislijo, da bodo izravnali število porodov in da se vsaj za nekaj časa izognejo strašnemu presenečenju usode. Zrebanje žrtvovanih je najstrašnejše zborovanje, kar sem jih kdaj videl. Bil sem na enem takih zborovanj in napravilo je name zelo žalosten vtis. Sprva se skušajo nekateri skriti v pečinah, da bi ušli nevarnosti. Toda otok je majhen in budnost je v interesu vseh; odsotnost poveča nevarnost prisotnih. Nekateri morajo siloma prignati na zborovanje in videl sem jih, kako so se obupno branili oddati tablico s svojim imenom. Takrat jih je bilo samo devet odev in videl sem, da nihče ni sprejel strašne odločitve usode vdanja. Neke mlada žena se je krčevito odjemala poglavarjevih kolen in prosila usmiljenja. Imela je še majhno dete in solznih oči je prosila, naj jo puste živeti še leto dni, da ne ostane dete samo. Ze priletni

mož je zadrževal, da je težko bolan in da bo itak kmalu umrl, toda prosil je usmiljenja, češ, naj mu dovolijo umreti naravne smrti. Neki mladenič je bilo prosil, naj ga puste živeti, ker je edina opora stare matere in treh bratov, ki še niso zmogni dela. Roditelji so krčevito plakali, ker je bilo med izrebranimi njihovo zadnje in najlepše dete. Dekle je prosilo, naj počakajo vsaj do njene svatbe: hotelo se je že čez nekaj dni poročiti in ni hotelo umreti, ne da bi izpolnilo bodočemu možu dano obljubo. Neki starac, član sveta, se je skušal rešiti, češ, da on edini pozna tajno, potrebno plemenu za življenje, in če ga usmrtje, je iz osvete nikomur ne bo odkril.

Tri dni se je razlegal po vsem otoku samo jok. Toda zakon je neizprosni in ne pozna odlašanja. Samo v enem primeru se lahko izrebrani reši: če je pripravljen kdo drugi umreti namesto njega. Toda domačini so mi pravili, da se to skoraj nikoli ne pripeti.

Tretjega dne se je ubilo že sedem obsojencev, a četrtega dne so vrgli zgodaj zjutraj vpricho vsega molčega ljudstva v morje samo dve vreči.

Pat Cairness mi je pravil še mnogo drugih zgod, toda to sem si zaradi njegove posebnosti najbolj zapomnil.

Največje odkritje našega stoletja?

Z iztrebljenjem plesni bi se dala temeljito zatreti tudi tuberkuloza

Revija »Mikrokosmos« priobčuje vest, ki jo je sprejel učeni svet zaenkrat še z rezervo, če se pa potrdi, bomo imeli opraviti z največjim odkritjem našega stoletja, ki bo neizmerna pomena tudi iz praktičnih vidikov. Dr. M. Hering poroča o odkritju dr. G. Enderleina, ki je objavil svojo znanstveno razpravo v »Archiv für Entwicklungsgeschichte der Bakterien«. Dr. Enderlein izhaja iz opazovanja, da so se v starih kulturah tuberkuloznega bacila čisto pojavljale plesni. Ta pojav so pripisovali slučajnemu onesnaženju kultur, ki je nastalo pri odpiranju posod s kulturami, kamor so prišle spore plesni iz zraka. Čudno je bilo samo, da se je pojavljala v kulturah bacilov tuberkuloze vedno ista plesen, vrsta aspergillus niger. Nasprotno so pa našli v kulturah teh plesni praviloma pri vsej previdnosti bacile tuberkuloze.

Dr. Enderlein je slutil nekakšno zvezo med tema dvema organizmoma in zato je pod stalnim nadzorstvom gojil plesen aspergillus niger. In odkril je zanimive reči. Spore te plesni (konodije) hranijo v sebi zrnca jedrovičnega izvora, ki prodirajo mreno konodij in se usedajo na njihovi zunanji površini. Če položimo tako razvito konodijo v fizološko raztopino kuhinjske soli, se v nekaj minutah razvijejo ta zrnca v vlakna. Na koncu vlakenc so pa drobna zrnca, ki jih naziva dr. Enderlein chondriti. Vsak chondrit lahko da povod bakteriji. Proces gre takole: Chondrit napravi okrog sebe obod, obstoječ iz beljakovin in tako nastane po avtorjemem nazivostvom mychit. Mychit ima lastnosti organizmov, ki so jih nazivali učenjaki doslej navadno kokci in ki so veljali za bakterije. Jedra mychitov se lahko medsebojno spajajo in z opetovanjem spajanjem raste njihova biološka valenca. Tako nastanejo vlakna z osmerimi in večkratnimi jedri, ki imajo že podoben in lastnosti bacila tuberkuloze. Posebno velike tvorbe, nastale po mnogokratni kopulaciji, so pa zarodek plesni aspergillus niger in s tem je razvojni cikel tega organizma zaključen.

Iz tega sledi, da so chondriti najmanjši stavbni kamen, ki lahko iz njega nastane tako tuberkulozni bacil, kakor tudi plesen. Ta raziskavanja bi bila velikega pomena za teoretično in praktično bakteriologijo in higijeno. Dolej je bilo dobro znano, da se širi tuberkuloza zlasti v vlažnih stanovanjih. Tako stanovanje je pa zelo dobrodošlo tudi plesni. Po Enderleinovih poskusih si prav lahko mislimo, da rodi v vlažnem stanovanju dobro uspevajoča plesen vedno nove bakterije, ki lahko okužijo vedno nove žrvice. Ni tudi izključeno, da lahko povzročijo v pljučih vdihane konodije plesni novo obolenje. S tem bi pa dobila borba proti tuberkulozi čisto nove oblike. Naši najhujši sovražniki bi ne bili več samo pod močnim povečevalnim steklom vidne

Grof Schwerin von Krosigk,

finančni minister v Papenovi vladi.

bakterije, temveč plesen, ki jo prav dobro vidimo tudi s prostim očesom. Dr. Enderlein meni, da bi z iztrebljenjem omenjene plesni temeljito zatrl tudi tuberkulozo.

Dr. Enderlein je gojil pod enakimi pogoji tudi povzročitelja kravjih koz, ki jih rabijo za zaščitno cepljenje proti pravim kozam. Tudi tu se mu je posrečilo najti pripadajočo plesen, obenem je pa našel celo razvojno usedlino, ki je bila popisana kot protozoa, torej žival. Tako je bila dana možnost vzgojiti čiste kulture bacila pravih koz in izogniti se neprijetnostim, ki nastanejo pri rabi živalske lymphne.

Zaenkrat se še ne dajo niti približno našteji vse posledice, ki čakajo bakteriologijo in higijeno, pa tudi sistematično botaniko in morda celo zoologijo, če se potrdijo dr. Enderleinovi zaključki in če so ti zaključki splošnejšega pomena. Treba bo počakati, kakšen bo rezultat nadaljnjih raziskavanj, da se pokaže, ali bodo potrjena ali ovržena raziskavanja, ki nosijo po vsej pravici pečat znanstvene senzacije prve vrste in ki bi pomenila tudi prevrat v higijeni.

Voditelja nemških komunistov

Levo predsednik nemške komunistične stranke Ernst Thälmann, desno vođa komunistične frakcije v državnem zboru Wilhelm Pieck.

Nabob

Znano je, da je Alphonse Daudet v svojih romanih rad opisoval resnične junake in dogodke iz taktičnega življenja. Tudi Jeansoule, junak romana »Nabob«, se je pisal v resnici François Bravay in je bil svoččas v Franciji splošno znan. Njegova življenjska pot je bila polna naglih obratov, kajti pričela se je z naglim in nepričakovanim obogatitvijo in skoraj popolnim bankrotom. Vzrok Nabobove obubožanosti je bil težko pridobljeni poslanski mandat, ki je v taktičnih časih več veljal, kakor pa donosil. Ko je François Bravay po dolgem prizadevanju l. 1865 srečno dosegel poslanski mandat vladne stranke, je začel na vse strani razdajati svojim volilcem denar in njegovo ogromno premoženje se je kmalu razlelo.

Sin tega Naboba, ki je po njem Daudet zasnoval svoje mojstrsko delo, je zavzemal odlične položaje v Avignonu in umrl je šele nedavno v Marseilleu. Bil je zelo ponosen na svojega očeta in pravil je o sebi, da je imel dvojnega z Daudetom, da zaščiti očetov spomin. Znal je zelo zanimivo pripovedovati o raznih prigodah iz očetovega političnega delovanja. Ena se je ranašala na znanega francoskega politika vojvodo de Morny, ki je svoje usluge cesarstvu rad izrabljal za finančne špekulacije. François Bravay se je seznanil v Egiptu zaupno z Ismailom pašo in nekega dne je prišel k takrat vsemogočnemu vojvodi de Morny, da bi si izprosil ali bolje rečeno kupil njegovo naklonjenost za svojega protežiranca. Pod pazduho je imel krasno aktovko, ki pa niso hle v nji samo važne listine. Položil je na pisalno mizo in pred odhodom je

opozoril ministra, da je v nji sedem zelo zanimivih komadov.

Ko je čez nekaj dni zopet posetil vojvodo, mu je dejal minister že na pragu pisarne: »Dragi Bravay, pregledal sem vašo aktovko, pa sem opazil, da trije komadi manjkajo«. In tako je de Morny kmalu prejel ne 7 temveč 10 milijonov frankov, da bi podprl s svojim velikim vplivom egiptskega podkralja.

Nov svetovni rekord v metanju diska

Poljakinja gđ. Weiss iz Lodza je dosegla v metu diska na 42.43 m nov svetovni rekord.

Samomor Bruna Kastnerja

V kopališču Kreuznach, kjer se je mudil že več tednov, se je v četrtek obesil znani filmski igralec Bruno Kastner. Prevrat v filmski industriji in prehod od nemega k zvočnemu filmu je imel za posledico samomor svoj čas splošno znanega filmskega igralca. Ko je nastal prevrat v zvočnem filmu, je bil star Kastner 42 let in sklenil je vrniti se h gledališču, kjer je prvotno deloval. Njegov položaj je bil pa od dne do dne slabši. Kastner je krenil na turnejo, da bi si gmotno opomogel, pa je bilo vse njegovo prizadevanje zaman. Ker ni videl iz težkega položaja drugega izhoda, si je končal življenje.

Nemški filmski igralec Bruno Kastner je spadal v ono filmsko pokolenje in garde, ki spada v njo poleg drugih tudi Harry Liedtke. Pri srcu mu je bil vedno lažji površni, filmski žanr. V nemem filmu je bil zlasti priljubljen med onimi nemškimi ljubitelji kina, ki se navdušujejo tudi za filme Harry Liedtkeja. V Berlinu je dosegel velike uspehe. Govoreči film je pa pomenil za njega konec filmske kariere. Ko ni šlo več pri filmu, se je vrnil h gledališču in bil je član berlinske Komedije.

O človeškem vonju

O človeškem vonju se splošno sodi, da je dokaj top. To je res, če primerjamo svoj vonj n. pr. z vonjem psa. Absolutno pa naš vonj ni tako slab, kakor misli večina ljudi. Carinski uradniki so znani po izredno razvitim vonju, ki jim omogoča najti še tako dobro skrito blago, kolikor se pač da najti s pomočjo vonja. To velja v prvi vrsti za tobak in živila. V Avstro-ogrski banki na Dunaju so imeli baje uradnika, ki je imel zelo lahko, pa tudi zelo važno službo. Edina njegova naloga je bila namreč povohati vsak bankovec posebej, da je ugotovil, če je pristen ali ponarejen. Imel je tako dober nos, da je ponarejene bankovce takoj zavohal. Preden je stopil v zasluženi pokoli, je moral izveždati naslednika, ki banka brez njega ni mogla poslovati.

Z vajo se da doseči tudi v tem pogledu marsikaj, kar se zdi človeku neverjetno. Tako pripoveduje dr. F. Pöhlen, da so ga nekoč opozorili, da je mogoče spoznati z vonjem celo knjige. Kdor ima dober nos, lahko baje loči francosko ali angleško knjigo od nemške. Dr. Pöhlen se je prepričal o tem

in od takrat spozna baje tudi v temni vsako knjigo, da-li izvira iz Anglije, Francije ali Nemčije. Merodajen je duh tiskarske barve, ki se meša z duhom papirja. Tudi nekatera važna kemična odkritja gredo bolj na račun vonja, nego kemičnih lastnosti snovi.

Zamenjana otroka

V Münchenu-Glandbachu je sodišče priznalo, da 12letni deček Donk ni sin svojih dozdevnih roditeljev, ki so ga vzgojili, temveč sin dirkača Beutha. S tem je bila končno pojasnjena mučna zadeva, ki sta si zakonca Donk z njo belila glavo že od otrokovega rojstva, ker nista vedela, ali je dete njuno ali ne. Leta 1919 sta bili Donkova in Beuthova v Münchenu-Glandbachu v porodišnici in po porodu je Donkova izjavila, da so ji zamenjali otroka z otrokom Beuthove, ki je ležala v sosedni sobi. Glavna strežnica je pa izjavila, da je zamenjava otrok izključena.

Čez 10 let sta se rodbini zopet srečali in Donkova je takoj spoznala, da je dozdevni sin Beuthovih v resnici njen. Sledila je civilna tožba in sodišče si je moralo pomagati s krvno preizkušnjo, ki je pa ostala brez uspeha, ker spadata obe rodbini v isto krvno skupino. Šele ko so izmerili obema otrokoma čeljusti in oči, je sodišče spoznalo, da govori Donkova resnico. Tako je prišla zamenjava otrok na dan šele čez 10 let.

Glas svetovne pameti

Prezident Hoover, ki si zadnje čase mnogo prizadeva, da bi pomiril duhove v Evropi in našel izhod iz kritičnega položaja sveta.

Sovjetski tisk o vsesokolskem zletu

Sovjetski tisk, zlasti sportni listi, so problemovali tu, pa tam o pripravah za IX. vsesokolski zlet v Pragi poročila svojega posebnega poročevalca. Največ vesti, tako informacijskih, kakor tudi statističnih, je prinašal sportni list »Spartak«, ki pa piše zelo tendenciozno in zamisljivo o vsesokolskih zletih in telesni vzgoji na Češkoslovaškem vobče. Kakor vsi sovjetski listi, tako servira tudi »Spartak« svojim čitateljem politično ozadje sokolskih svečanosti ter pravi, da gre za demonstrativno akcijo kapitala proti proletarijatu. Čudne informacije mora imeti »Spartakov« dopisnik, ker zatrjuje, da na eni strani proletarijat in delovno ljudstvo na Češkoslovaškem sploh gladuje (!), na drugi strani pa trošijo milijone za podporo raznim telovadnim organizacijam vojaškega značaja. Sovjetski sportni list šteje med te organizacije Sokola, Orla, gasilce, strelske organizacije in sportne klube. Češkoslovaški komunisti so baje v začetku nastopali proti podpori teh buržujskih udarnih čet, toda zaradi strahnega terorja niso dosegli nobenega uspeha in podpore se niso prav nič znižale.

Proletarijat vsega sveta, nadaljuje »Spartak«, se bo spominjal te dni svojih češkoslovaških tovarišev, ki bodo morali mirno gledati to očitno demonstracijo proti boljševiški državi delavcev, vojakov in kmetov. Dalje piše »Spartak« o organizaciji zletnih svečanosti, ko zlasti šolsko mladino »gonijo« na zletišče ali pa pritiskajo na starše celo orožniki. List obeta čitateljem, da jih bo tudi v bodoče informiral o tej

mogočni protikomunistični organizaciji na Češkoslovaškem, zlasti pa o nastopu vojaštva, ki bo baje obenem pregled tehnične opreme in izvežbnosti armade.

Tako blatijo sovjeti sokolstvo in vse, kar je z njim v zvezi.

Novi direktor Wolfovega urada

Tajni svetnik dr. Katzenberger je bil imenovan za ravnatelja Wolfovega urada.

Tragedija angleškega kapitana

Častnika indijske armade in njegovo ženo, ki se je z njo pred dobrim mesecem poročil v Glasgowu, čeprav je bil že oženjen, so našli te dni ustreljena v nekem londonskem hotelu. Gre za kapitana Johna Franka Grosvenoria Brockleya, starega 38 let, in za 26letno Heleno Diamandovo. Helena je bila vpisana v hotelsko knjigo kot soproga kapitana Brockleya, policija je pa ugotovila, da kapitanova prava žena še živi in da biva v nekem mestu na južni obali.

Kapitan je prišel s svojo izvoljeno v hotel v četrtek, imel je mnogo prtljage in izjavil je, da sta namenjena z ženo v Indijo. Ko je pa sobarica zjutraj potrkala na vrata, se ni nihče odzval. Vrata so morali vlomiti in ko so stopili v sobo, so zagledali Heleno Diamandovo v nočni srajci na postelji s prestreljenim srcem. Na tleh je pa ležal v pižami kapitan, a kraj njega vojaški revolver. Nesrečnež si je bil pogrnal krogle skozi usta v možgane.

Najbolj vesel in zabaven film je in ostane:

Stric iz Amerike

Saloigra po znanem odrskem komadu »Tudi brez denarja gre.«

V glavnih vlogah odlični igralci:

Hans Moser
H. Heinz Riemann
Hans Junkermann

nežni spol zastopa mlada, lepa in talentirana

Hedy Kiesler

Najnovejši Paramountov zvočni tehnik prinaša senzacije vsega sveta.

Danes ob 4., 7 $\frac{1}{2}$ in 9 $\frac{1}{4}$ in jutri ob 3., 5., 7. in 9 $\frac{1}{4}$ zvečer!

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Noga je noga.

Bolnik na operacijski mizi obrujen k asistentu: — Ali ne vidite, da mi hoče gospod profesor odrezati zdravo nogo.

Asistent: — Vidim, toda molčite za boga, to je slaven učenjak in vaša opazka bi ga hudo razžalila.

Spomin na maturo.

— Sprejel bi vas za osebnega tajnika, pa ne vem, če znate molčati.

— Kar zameste se name, gospod direktor, saj pri maturi vsa komisija ni spravila iz mene niti besedice.

Clement Vautelet:

Brata

Peter in Pavel sta študirala na istem liceju, toda ne z enako marljivostjo. Peter je bil zelo dober dijak in profesorji so mu prorokovali sijajno bodočnost.

Pavel je bil poglavar lenuhov in gospod Rosa-Larose, ki si je zaman prizadeval vzbuditi njegovo zanimanje za grščino in latinščino, mu je dan za dnem ponavljal:

— Lenuh ste in nič ne bo iz vas.

Petrovi roditelji so bili srečni, da imajo takega sina.

— Prigovarjal mu bom, naj gre na visoko šolo, — je pravil oče znancom. — Če zdaj kaže, da se bo povzpel zelo visoko.

In res je napravil vse izpite z odlično; sam rektor univerze mu je pri zadnjem izpitu čestital. Pavel pa ni krenil po tej poti. Oče je moral z žalostjo v srcu priznati:

— Moj sin je tepec. Nikoli ne bo znal prevajati Horaca ali Vergila. A grščina mu je španska vas. Najbolje bo vzeti ga iz šole. Bo pa izgubljena eksistenca.

Ko je oče vprašal Petra, kaj hoče postati v življenju, je odgovoril:

— Akademik.

Pavel je pa odgovoril na isto vprašanje:

— Kolesa bom popravil.

Ko mu je bilo trideset let, najboljši študent še ni bil član akademije, pač je bil pa že izdal v samozaložbi dve zbirki pesmi in izročil vratarju v Odeonu tri drame v stihih.

Pa tudi Pavel se je bil že odlikoval v svoji stroki. Najprej je popravil navadna, potem motorna kolesa, slednjic pa tudi avtomobile. Njegova skromna delavnica se je razširila in postala tovarna. Peter si je prizadeval ukrotiti Pegaza, Pavel je brez posebnega truda krotil štirideset konj.

Prišla je vojna. Kot pesnik je mogel Peter služiti domovini samo na bojišču. Služil je pri pehoti, na bojišču je bil štiri leta, napredoval je do seržanta in za hrabrost je dobil vojni križec.

Tudi Pavel je šel na bojišče, ker je pa bil tovarnar, ni ostal tam. Njegova naloga ni bila izstreljevati naboje, temveč izdelovati jih. Izdelal jih je malo, mnogo, neizmerno mnogo. Zaslužil je mnogo denarja. Dobil je križec častne legije.

Peter se je izkazal v bojih dostopnega klasične izobrazbe. Braneč most

na Sommi se je spomnil na Horatia Coclita ter ga posnemal.

Pavel je pa širil svoje tovarne v neskončnost. Ni živel z vzvišenimi spomini na stari vek, temveč z dražestno igralko Liano des Begonias.

Nekega dne ga je posetil Peter, ki je bil na dopustu.

— No, kako se ti kaj godi? — ga je vprašal Pavel.

— Ne slabo ... a tebi?

— Dobro, toda moja je trda. Ti imaš srečo. Nobenih skrbi, nobenih stisnitosti. Ti samo ubogaš, in tvoja dolžnost je zelo enostavna: ubijati ali biti ubit. Jaz, jaz pa imam odgovornost. In koliko dela! So trenutki, ki ti zavidam tvojeja seržanta.

— Aurea mediocritas!

— V bistvu je to vojna civilistov. Mi tu daleč za bojiščem bomo zmagali.

— Sic vos non vobis... Govorim o nas.

— Cigaro, dragi moj?

— Timeo Danaos.

— Te niso Danaos ... so pa boljše.

Po vojni je Peter spravlil svojo mesečno plačo, Pavel je bil pa že dvajsetkratni milijonar.

Peter je začel pisati epos o vojni,

ki ga pa ni hotel sprejeti noben založnik. — To je krasno, — so mu zatrjevali, — vidi se, da je vaš lirizem prepojen s klasičnim okusom. Toda občinstvo se žal ne zanima za poezijo.

— Torej se bo treba lotiti proze, — je odgovoril humanist.

In začel je pisati veliko delo pod zaglavjem »Latinska slava«. To je bil res spomenik izobrazbe, kjer je bil Joffre še enkrat primerjan s Fabijem Cunctatorjem, kjer je dobil Foch poteze novega Maria, kjer se je Clemenceau zavijal v plašč patrijota Sulle, kjer so bili vsi ljudje in dogodki svetovne vojne primerjani z ljudmi ali velikimi deli starega veka.

Toda založniki so odklonili tudi to delo.

— Napišite nam vendar kaj napetega, senzacionalnega, — so mu prigovarjali.

— Potrudil se bom.

— Da, toda niti besedice o vojni in nobenih latinskih citatov ... Saj jih nihče ne razume.

Toda tudi ta poskus se ni posrečil in Peter je bil srečen in vesel, da je dobil mesto inštruktorja.

— Pavel je pa šel od uspeha do uspeha. Postal je narodni poslanec in

ustanovil je dnevnik »Le Latin«.

Nekega dne je prišel k njemu Peter, ki se nikakor ni svetil, razen na komolcih in kolenih.

— Rad bi postal sodrnik tvojega dnevnika, — je odgovoril na bratovo vprašanje, kaj bi mogel storiti zanj. — Saj veš, da imam humanistične študije. In tako sem si mislil, da me sprejmeš v službo. Glej, zdi se mi, da bi politični uvodnik ...

— Tega napišem vedno sam.

— Ti? Jaz sem pa mislil ...

— Da, dragi moj, lotil sem se tudi tega posla. Saj niso potrebne humanistične študije, da lahko človek zabavlja na vlado.

— Literarno kritiko ...

— To sem prepustil prijatelju Liane de Begonias, bivšemu kolesarskemu dirkaču.

— Poročila, gledališko kritiko ...

— Ne, dragi moj, za to so potrebni jasni, praktični, moderni ljudje. Ti si preveč klasičen. Ali hočeš prevzeti policijsko kroniko?

In Peter je ponudbo sprejel. Vpleta med policijsko kroniko in dnevne vesti vse mogoče latinske citate, zaradi katerih dobiva uredništvo od zvestih naročnikov dan za dnem protestu

Mie d' Aghonnes

08

Dustolovke

Roman

— To je torej v redu, — je dejal notar. — Zdjaj pa na delo! Niti trenutka ne smeva zamuditi, da rešiva ubogega grofa iz te strašne hiše. Sam pojdem z vami. Gospod doktor, — se je obrnil na službujočega zdravnika, — podpišite mi, prosim, dovoljenje, da smem zapustiti bolnico.

Dubertin se ni bil čisto zdrav, toda počutil se je že mnogo bolje. Zato zdravnik ni imel pravega povoda, da bi odbil njegovo prošnjo.

— Pojdite, — mu je dejal, — samo previdni bodite.

Grofovi prijatelji so odšli naprej na sodišče in vložili protest proti nečuvnemu ravnanju z grofom; obenem so ponudili dokaze, da je Maurice de Cizeret popolnoma zdrav in da ga po krivici drže v umobolnici.

Potem so se pa napotili v umobolnico. Paul Carrère je prvi prošil, če bi smel posetiti grofa.

Komaj je izgovoril svojo prošnjo, so mu odgovorili paznički:

— Gospoda grofa? K njemu ne hodijo več.

— Zakaj ne? ... je vzkliknil Paul.

— Ker je včeraj zjutraj umrl, najbrž po silnem napadu blaznosti.

— Mrtev, mrtev, saj to ni mogoče! ... je zakričal Paul Carrère. — Sicer je pa prišel z menoj zdravnik iz njegovega rojstnega kraja. Če bo treba, vzamemo s seboj policijskega komisarja, da pridemo v umobolnico. Videti hočemo grofa ali vsaj njegovo truplo.

— Pa naj ta vaš doktor pride in sam prosí ravnatelja, da vam dovoli dostop do grofovega trupla.

Zdravnik in Paul sta odšla k ravnatelju. Ravnatelj se je zelo čudil, da se gospoda tako razburjata zaradi umobolnega, ki je nenadoma umrl. Dejal je, da taki primeri niso redki.

Premeril je torej prišleca z viška in ju vprašal osomo:

— Kaj bi pa rada, gospoda?

— Videla bi rada grofa de Cizereta ali pa njegovo truplo, če je res umrl, kakor je nama bilo rečeno.

— Seveda, gospoda. Grof de Cizeret je umrl najbrž po izredno hudi krizi. Gospa grofica je bila pri njem, ko je umiral, in to jo je tako pretreslo, da je danes resno zbolela.

— Oho, grofica je bila tu, pravite? ... se je začudil Paul Carrère ... Him, če je bila pa ona tu, ni čuda, da je umrl.

— Gospod doktor, — se je oglašil cizeretski zdravnik, — zdravnik sem in dolgo sem lečil Mauricea de Cizereta.

Prosim vas torej kot kolega, da mi dovolite dostop do njegovega trupla.

— Če je tako, vam pa ne morem odreči, gospod, — je odgovoril ravnatelj.

Paul Carrère bi ne bila zadržala nobena sila na svetu, da bi ne šel z zdravnikom.

Ob vzglavju in vnožju mrtvaške postelje so gorele sveče. Na mizici je stala porcelanasta skledica z blagoslovljeno vodo. Na orsih je imel mrlič velik križ.

Paul Carrère je pokleknil in poljubil Mauriceovo mrtvo roko.

Cizeretski zdravnik je nekaj časa ogledoval grofovo truplo, potem se je pa sklonil k ravnatelju, rekoč:

— Gospod doktor, opozoriti vas moram, da je bil grof duševno vedno zdrav.

Ravnatelj je odskočil in mu pogledal naravnost v oči.

— Kaj to pomeni, gospod? — je vzkliknil.

— Povedal sem vam resnico, ki vam menda še ni bila znana, — je pripomnil limousinski zdravnik. — Grof de Cizeret ni bil nikoli blazen. Postal je žrtev svojih sovražnikov, a imel je krute sovražnike, to vam prisegam. Zdjaj mi pa dovolite, gospod doktor in spoštovani kolega, da vam še govorn, da zahteva tako nenadna in malo naravna smrt grofa de Cizereta drugačno pojasnilo, nego ga more dati nekaj

praznih besed.

— Kaj se vam pa zdi tu sumljivo in kaj mislite o grofovi smrti? — je vprašal ravnatelj umobolnice.

— Grof de Cizeret je bil zastrupljen! — je odgovoril cizeretski zdravnik mirno.

— Zastrupljen! ... je vzkliknil ravnatelj. — Gospod, vi posegate na mojo čast. Zavod, kakor je moj, in zastrupiti nam poverjenega človeka! Ali se zavedate, kaj pomenijo vaše besede?

— Prav dobro, gospod kolega. Zato grem naravnost k državnemu tožniku in ga poprosim, naj odredi obdukcijo grofovega trupla.

Cizeretski zdravnik se je obrnil k Paulu Carrèru, rekoč:

— Le pogum, prijatelj, ostanite tu in stražite mrtvega grofa. Takoj se vrnem s policijskim uradnikom. Morda bi bilo zdaj nevarno pustiti mrliča samega. Stojte torej tu na straži, dokler se ne vrnem. Ničče se ne sme mrliču približati, ničče naj se ga ne dotakne.

— Ah, prisegam vam, da se ga ne bo nihče dotaknil. Preveč mi je žal, da sem ga bil zapustil, čeprav samo za nekaj dni, ko bi ga bili še lahko rešili. Dokler bom živ, se ga nepoklicana roka ne bo dotaknila.

Ko je bil zdravnik že odšel iz celice, ga je poklical Paul Carrère nazaj in mu dejal:

— Ne pozabite, da notar Dubertin nestrpno pričakuje vesti o baronu, ki

ga je imel zelo rad. Ne smete mu takoj povedati, da je grof mrtev. Ta strašna vest bi ga ubila. Recite mu, da danes ne more posetiti grofa, in odpeljite ga nazaj v bolnico.

Dubertin je razumel iz zdravnikovega pripovedovanja samo to, da bo videl Mauricea pozneje.

Cizeretski zdravnik je odšel potem k državnemu tožniku in mu kar naravnost povedal, kaj ga je napotilo k njemu.

Bila je važna zadeva. Šlo je za zločin in obetal se je senzacionalen proces. Državni tožilec je seveda takoj odredil, da mora ostati truplo grofa de Cizereta do drugega dne strogo zastraženo.

Ko je bila ostala Georgetta sama s truplom svojega moža in ko ni bilo več dvoma, da je vdova, je tiho poklicala svojega brata.

Roger je takoj prihitel. Georgetta mu pa ni povedala, kaj se je bilo zgodilo, temveč mu je natvezila, da se je bil Maurice zelo razburil, čim mu je omenila oporoko; naprej je zardel, potem pa prebledel in se zgrudil; lagala je bratu, da jo je mož najprej nestranno razžalil in ozmerjal, potem je pa omahnil na posteljo in oblezal nepremično. Ker se ni več gnil, je mislila, da je mrtev, in je brž poklicala svojega brata.

„TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Karlovska c. 4. Znižane cene. Največja izbira. Ceniki franko.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.

SLUŽBE

BRIVSKI POMOČNIK
starejši, dober delavec, želi za takoj zaposlitev. Ima tudi sprave kot poslovodja. Naslov: Stefan Podunajec, Zagrad 22, Celje. 2624

GOSPODINJA
poštena in pridna, starejša moč, dobra kuharica, vajena vseh hišnih del, išče službo pri bolj-ši rodbini; gre tudi k starejšemu samcu. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Varčna 2643«.

VEČ SOB ZA LETOVISČARJE

s priložnostjo kopanja in gozdnih sprehodov odda po nizki ceni Mici Dernič, Radovljica, Loncovo 33, Gorenjsko. 2651

PENSION LIZA
tik ob morju. Soba in hrana Din 50.— Pripoča se Anton Liza Bonifačič, Aleksandrovo 754, otok Krk. 2647

PRODAM

DINARJEV 125.—
1 m³ žaganih bukovih drv prva kakovosti nudi — Velepčič, Sv. Jerneja cesta št. 25. — Telefon 2708. 23/T

OTROŠKI VOZIČKI
moderne oblike, po zelo nizkih cenah. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 52. 2631

PRODAM SIVALNI STROJ
»Singer« (Knopfloherico), visoke močne stelaže in pulte, 100 parov »Wizarde« vložkov. — Pobeška, Cankarjevo nabrežje 7/L, Ljubljana. 2639

MOTORNO KOLO
skoraj novo, znamke Terrot, 350 cm prevoženo 800 km, ventilil zgoraj, električna razsvetljava »Marschall«, ugodno prodaja Drago Logar, Hrastnik. 2645

GLASBA

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE
PO I.— Din
posojuje »Slager«, Aleksandrova cesta 4 (pasaža »Viktoriac« palače) 70/T

KLAVIRJI, PIANINI
prvovrstnih inozemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »Muzika«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40. 18/T

POSOJILA

POSOJILO
od 5 do 15.000.— Din, izredno ugodno in sigurno, iščem. Istotam se sprejme tudi vajence za boljše obrt na dveletno učno dobo. Ostalo po dogovoru. — Gustav Pihl, urar, Vojnik pri Celju. 2650

ZIVALI

KRAVO S TELETOM
mlado, lepo in težko proda — Jenko v Medvodah. 2649

NEDREMICINE

FRIZERSKO ORBET
za dame in gospode, v centru prodam za 12.000 Din. Stanarina 500 Din. Ves denar ni takoj potreben. Kušec, Ribnjak št. 18, Zagreb. 2625

GOSTILNO
z gospodarskim poslojpm, 2 1/2 orala zemljišča, sadnim drevjem, gostilniškim vrtnom in električno lučjo, na prometnem kraju ob glavni cesti, kjer je avtobusna postaja, prodam. — Potreben kapital 250.000 Din, ostanek hipoteka. — Dopise na naslov: G. Brinčič, delikatesna trgovina, Maribor, Aleksandrova cesta. 2646

RAZNO

MALINOVEC
oristen, naraven s čistim sladkorjem vkuhan se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana Dunajska cesta 6. 57/T

Najcenejši nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

CREŠNJE in DRUGO SADIJE
ter sočivje vkuhavajte za zimo v **WEEKOVIH KOZARCIH.** — Zahtevajte cenik od: Josip Jagodič, Celje, Glavni trg, Gubčeva 2. 2560

ČEVLJI
NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališča ulica 4 (nasproti operi).

MODROCE
otomane, divane, fotelje in vse tapetniške izdelke vam nudi najceneje

IGNACIJ NAROBÉ,
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu) 25/T

NOGAVICE
damske svilene, perilo
SRAJCE
LJUDEVIT GLUHAR
Gosposvetska 16 (pri Levu) 56/T

LASTEN DOM
nezadolženo imetje dosežete najhitreje potom brezobrestnega posojila »Stavbne hranilnice in posojilnice«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15. 68/T

TRAJNO KODRANJE
izvršuje od Din 100.— naprej; ob nedeljah odprto! — Sebal Vendelin, frizer za dame in gospode, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. 2656

BEL OTROŠKI PLASCEK
je padel iz viška v Kranju na progi, pri odhodu večernega vlaka. Najditelja prosim, da ga proti nagradi odda na naslov: Fr. Sešek, krojaški mojster, Medvode. 2648

TEPERNI AFRIK MODROCI
same Din 220.—
spalne fotelje, fine izdelane.
Din 1800.— prodaja

RUD. SEVER,
LJUBLJANA, Marija trg 2
Telefon 2622

NOVO ODPELJANO TRGOVINA
ročnih del ter predtiskarija, Stari trg št. 11/a, nudi najmodernejšo krasno vzorce ter čipke po zelo nizkih cenah. 2655

VABILO
Prostovoljno gasilno društvo »Orlec« nad Rudnikom pri Ljubljani — vabi za jutri v nedeljo na veliko vrtno veselico. Ob pol 2. uri popoldne zbiralšice članstva in gostov pred gasilskim domom na Orlah. — Ob 2. uri blagoslovitev nove motorne brigadne. — K obilni udeležbi vabi — odbor. 2658

TELEFON 2059
PREMOG
SUHA DRVA
Pogačnik, Bohoričeva 5.

L. Mikuš
LJUBLJANA,
Mestni trg 15
pripoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
točno in solidno.

ODDIH
IN ZDRAVLJENJE
JE CENO
V LEPIH, MIRNIH
Šmarjeških toplicah

NOVO ZIDANO HIŠO
prodam. Prešernova ulica št. 6, Tezno, Maribor. 2569

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE
OD DIN 20.—
prodaja »Slager«, Aleksandrova cesta 4 (pasaža »Viktoriac« palače). 69/T

STANOVANJE
2-3 sob, kuhinje in pritiklin — išče stranka (4 osebe). Vselitev 1. avgusta. Plača event. za tri mesece vnaprej. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Snažnost 2443«.

Povodom 20 letnice
obstoja svoje tvrdke bom prodajal ure, zlatino, srebrnino, dragulje — z 20% popustom.

Ivan Pakiž,
LJUBLJANA, Pred škofijo 15

SIR polnomasten omentalec, dokler traja zaloga
Din 16
ZUPAN JULIJ, Ljubljana, Sv. Petra 35
TELEFON 30—21.
Dobi se tudi v bufetu »DAJ — DAM«

DELTA
PREDSTAVNA ZEMSKA ROČNA
»BREDA« ZEPNI ROČNI RAZNA
PREDSTAVNA
ENTLJANJE, AVTURANJE,
MONOGRAMOV
VEZENJE ZAVES, PERILA

MORSKE RIBE
Dnevno sveže pošiljke. Danes velika izbira finih rib, pripravljeneh na razne načine, kakor tudi ribji rižoto. Bakala (polenovka). Cene zelo nizke. — Vina prvovrstna, posebno kaštelanski šilker po Din 10.—. Pivo v vrčkih. Lep vrt.

OPERNA KLET, Gledališka ulica št. 2

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo
PREMOG
domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe
KOVAŠKI PREMOG vrst vseh
KOKS livarniški, plavžarski in plinski
BRIKETE
PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.
v LJUBLJANI, Miklošičeva cesta št. 15/L

CE POTREBUJETE TISKOVINE, KATALOGE, PROSPEKTE, TODA SE NE MORETE ODLICITI V KAKŠNI OBLIKI NAJ SE IZVRŠE, BLAGOVOLITE SE OBRNITI NA NASE PODJETJE, KI VAM JE V VSEH POTREBAH IN VPRAŠANJH DRAGEVOLJE NA RAZPOLAĞO. — VSA GRAFIČNA DELA SE IZVRŠUJEJO LEPO, SOLIDNO IN TOČNO. CENE ZMERNE — PRORAČUNI IN PONUDBE NA ZAHTEVO ZA STONJ

TISKARNA IZVRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, ČASOPISE, DIPLOME, REVIFE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLEDARJE, SREČKE, KNJIGE I.T.D. ENOBARVNI IN VEČBARVNI TISK, PISMA, RAZGLEDNICE, SLIKE, OZMRTNICE, OVITKE, JEDILNE LISTE, CENIKE, VIZITKE, RAČUNSKÉ ZAKLJUČKE, POROČNA NAZVANILA IN VABIŁA

V LJUBLJANI

NARODNA TISKARNA

49.-

Vel. 23-26
Otroški čevlji iz laka ali rjavega boksa, izdelani fleksibilni, z usnatim podplatom.
Vel. 27-33 Din 69.-, vel. 35-38 Din 89.-

Vrsta 2851-05

DOLŽNOST PODJETNIKA JE

da misli, kako bo cene svojih proizvodov prilagodil cenam, ki jih odjemalci zmore in kako bi dal svojim sodelavcem največje mogoče plačo. Delujoči na tem principu prodajamo danes obutev skoro za polovično ceno od lanskih cen.

Lufov vložek Din 5.-

Vezalke 1 par Din 1.-

99.-

Vrsta 2927-15

Okusni moški polčevlji iz rjavega telečjega boksa z močnim usnatim podplatom. Udobna oblika daje čevljev poseben elegantno.

59.-

Vrsta 2944-00

Sandale ne žulijo niti nog niti žepa. Otroški št. 22-26 Din 39.-, št. 27-33 Din 49.-, ženske št. 34-38 Din 59.-, Moški št. 39-46 Din 69.-

59.-

Vrsta 3162-00

Za živahne dečke smo izdelali visoke čevlje s trpežnim gumijastim podplatom. Neobhodno so potrebni za vsakdanjo nošnjo.

49.-

Vrsta 3461-00

Otroški visoki čevlji iz rjavega ali črnega boksa, s trpežnim usnatim podplatom. Isti v raznih kombinacijah za isto ceno.

129.-

Vrsta 2945-11

Čevlji iz rjavega boksa. Praktični in elegantni. Ravnotake od laka za nedeljo in praznik za ceno Din 149.-

99.-

Vrsta 0167-00

Čizme iz močnega mastnega usnja z gumijastim podplatom in peto. Za dober material jamčimo. Za delo na polju in vsaki štrapač.

59.-

Vrsta 1345-03

Enostavni in okusni čevlji iz satena s polvisoko peto. Lahki so in udobni. Potrebni so za urad in sprehod.

79.-

Vrsta 3945-03

Za gospodinjice: Za vsakdanjo uporabo praktičen, močan in udoben čevlji iz boksa, ki je potreben vsaki gospodinjici.

79.-

Vrsta 3925-03

Za gospodinjice: Praktični polčevlji iz črnega boksa in z vzdržljivim gumijastim podplatom. Udobni so in ceneni. Gospodinjici ko gre na trg in delo.

99.-

Vrsta 1937-22

Moški polčevlji iz črnega ali rjavega boksa s trpežnim gumijastim podplatom. Praktičen za vsakdanjo nošnjo.

129.-

Vrsta 3967-22

Udoben čevlji široke oblike iz močnega boksa z gumijastim podplatom, ki izdrži trikrat toliko kot usnat podplati.

Pri nas dobite dobre in cenene nogavice: Moške Din 5.-, otroške Din 7.-, ženske Din 19.-

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da je

Priznano najboljši sladoled!

7701

KRASEN KAVARNIŠKI VRT

poleg moje kavarne zopet odprt!

Za obilen obisk se najvljudneje priporoča KAROL POLAJNAR, lastnik kavarne „Prešeren“ v Ljubljani

HOTEL LONČARIČ, Selce pri Crikvenici

ob kopališču. Vsaka soba s teraso, z električno razsvetljavo in vodo. — Dunajska kuhinja, fina vina. — Polna penzija Din 55-65, v glavni seziji Din 65. — Zahtevajte prospekte!

Makarska

Najcenejše in najlepše morskopolje na Jadranu

Hotel BELLEVUE, Omiš pri Splitu

Nova zgradba tik ob morju, tekoča voda v sobah, pečeno kopališče, domača in dunajska kuhinja. Popolna penzija s sobo in postrežbo Din 60.—do Din 85.— na dan.

Zdraviliška taksa odpravljena!

JOŽE MIHELIČ in DRUG Ljubljana

Dunajska cesta št 41 — Telefon št. 2777

Kleparstvo, ključavničarstvo, vodovodne in strelovodne instalacije.

VABILO na redni občni zbor Okrajne posojilnice v Ormožu, reg. zadr. z neom. zav. ki se vrši v petek dne 15. julija 1933 ob 15.30 v prostorih zadruga.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo o letnem računu 1931.
3. Odobritev letnega računa.
4. Slučajnosti.

O p o m b a: Ako bi ob 15.30 ne bilo navzočih zadostno število zadrugnikov, da bi bil občni zbor sklepčen, se vrši v smislu pravil pol ure kasneje v istih prostorih in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih zadrugnikov.

Náčelstvo.

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozčkov, triciklji, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov, LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

POZOR! POZOR!

NAZNANILO OTVORITVE delkatesne trgovine in vinočara danes, dne 2. julija na Starem trgu 11/a poleg šentjakobke knjižnice.

Točila bom najboljša štajerska, dolenska in dalmatinska vina, vsakovrstne likerje ter žganje po najnižjih cenah. Zevdvič velika porcija 2.— Din. Kozarec najboljšega belega ali rdečega vina Din 1.25 ter vsakovrstni delkatesni izdelki prvovrstne kvalitete po zelo nizkih cenah. Vabim na poskušnjo ter se cenj. občinstvu najtopleje priporočam za obilen obisk.

Lastnica.

Š O T O R E SKLOPNE ČOLNE

kvalitetno blago, ugodne cene, katalogi in vzorci gratis

SPORTNA DELAVNICA B. KOLB VIZMARJE ST. VID

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica 3 je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 480.000.000 Din

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina s vsem svojim premoženjem in s davčno močjo. Vse naložbe obrestuje kar najbolj ugodno. Posojila se dovoljujejo na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje. Za male trgovce in obrtnike ima posebno KREDITNO DRUŠTVO, za pupline naložbe pa SODNI DEPOZITNI ODDELEK. Za varčevanje mladine izdaja DOMAČE HRANILNIKE, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016 in 2616. Poštni čekovni račun št. 10.533. Uradne ure za stranke so od 8. do 12 1/2.

Klišeeje

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Ljubljana

Jugočgrafika

Sv. Petra nasip št. 23 Telefon 2496

ŠPEDICIJA TURK

OCARINJENJE vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravilnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. Telefon interurban št. 2157.

PREVAŽANJE vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane s vozovi na konjsi upregu kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti. 117 Telefon interurban št. 2157.

Usoda ljudi!

Prosluli astrolog profesor Helén se je odločil izgotoviti vam brezplačno vaš horoskop. Slava prof. Heléna je tako razširjena po svetu, da nam res ni treba opozarjati nanj. Njegova znana sposobnost videti v bodočnost drugih, ne glede na njihovo oddaljenost od njega, meji na čudežnost. Sami astrologi vseh narodnosti z zvonikimi imeni gledajo nanj kot na svojega mojstra. Prof. Helén vam pove po resnici vso vašo usodo, napove vam, kdaj lahko dosežete uspeh, dali najdete srečo itd. Njegov popis preteklih, sedanjih in bodočih dogodkov bo vzbudil vaše občudovanje, presenečeni boste in uspeli boste. Ne bodite črnogledi, ne bodite nejevoljni — vse bo bolje. Ah, kje naj dobite to gotovost? Prof. Helén vam to pove: v zvezdah! Ne verujete?

Zvezde govore resnico!

Čitajte, kar vam piše sam profesor-astrolog Helén.

Spoštovani prijatelji!

že ko sem samo omenil, da bom izgotavljal horoskope brezplačno, je bil moj tukanjeni zavod in moj tajnik g. K. Havelka naravnost zasut s prošnjami za postavljanje horoskopov.

Smatram za svojo dolžnost, da se vam tem potom zahvalim za vaše upanje. Prosim pa samo nekoliko potrpljenja. Horoskop izgotovim vsakomur po vrsti, kakor prihajajo prošnje. Zato ne poganjajte svojih prošenj.

Mislím, da se vam vsem najbolj oddolžim s tem, da tudi sam storim za vse, kar je v mojih skromnih močeh. Dolga leta se že bavim s proučevanjem zvezd in njihovim vplivom na človeško življenje. Naučil sem se razumevati odnošaje zvezd do človeške usode in zato lahko vidim v bodočnost ljudi.

To svojo sposobnost dajem sedaj na razpolago vsemu človeštvu. Javite mi svoj naslov, poklic, dan, mesec in leto rojstva in povem vam o vaši usodi več, nego bi smatrali za mogoče. Vse vam napravim brezplačno, kot nagrado za mojo visoko starost in v zameno za moje stroške mi priložite le Din 10.—. Vse dopise naslovite le na moj zavod takole:

Astrološki laboratorij K. Havelka, Praga - Vinograde, Sleská 116-J. Poštai predal 28. Češkoslovaška.

Oprostite mi, da ne navajam svojega naslova. Samotar sem in za svoje odgovorno delo potrebujem miru in zbranih misli. (Prof. Helén je star 86 let.) Zahvaljujem Vas za Vaše prijateljstvo in zaupanje ter si bom prizadeval, da vam napovem lepšo pot bodočnosti.

Vas vseh vdani prijatelj prof. Helén, astrolog.

182

Naša opazka: Prof. Helén ni prerok, — marveč učenjak, ki je vse svoje življenje posvetil zvezdam. Danes spada med največje dobrotnike, ker nam kaže pota k sreči in zadovoljstvu ter nas svari pred nevarnostmi, ki nam jih morda pripravija usoda.